

Wordt jouw organisatie de nieuwe SDG Voice 2019?

De minister voor Duurzame Ontwikkeling en het FIDO zijn op zoek naar zes nieuwe SDG-ambassadeurs (of SDG Voices) voor 2019.

Als SDG Voice is het jouw taak om niet alleen te informeren over de SDG's, maar ook om mensen zodanig te inspireren dat ze zelf de handen uit de mouwen steken. Om dat voor elkaar te krijgen, kan jouw organisatie, bedrijf of vereniging beschikken over een budget van 25.000 euro.

Dus... kent jouw bedrijf of organisatie de SDG's van binnen en van buiten? Hebben jullie een inspirerend SDG-verhaal? Willen jullie anderen aanzetten tot een bijdrage aan de SDG's? Bezorg ons dan jullie SDG-campagne. Misschien kunnen we jullie wel verder helpen!

Alle info vind je terug op www.sdgs.be/sdg-voices2019

 #SDGForum2018

VAN GLOBAAL NAAR LOKAAL

De SDG's of duurzame ontwikkelingsdoelstellingen gaan iedereen aan. Om de wereld te verduurzamen moeten overheden, bedrijven, organisaties en burgers de handen in elkaar slaan. Op het SDG-Forum komen experts uit allerlei sectoren samen om ervaringen uit te wisselen. Ontdek wat er internationaal en lokaal beweegt op vlak van duurzaamheid en de SDG's.

 #SDGForum2018

#SDGForum2018

'SDG's: van iedereen, voor iedereen en door iedereen'

Welkom op het allereerste Belgische SDG-Forum. Het wordt een dag waarin internationale sprekers, debat, interactieve sessies en informatiestands de deelnemers van het globale naar het lokale tot zelfs het heel persoonlijke niveau leiden. De rode draad bij dit alles luidt 'SDG's: van iedereen, voor iedereen en door iedereen'.

Van iedereen

Op 25 september 2015 ondertekenden alle 193 VN-lidstaten in naam van hun bevolking, een nieuwe agenda met horizon 2030. Deze bevat zeventien doelstellingen - de Sustainable Development Goals of SDG's - om onze wereld weer op het pad van duurzame ontwikkeling te brengen.

Voor iedereen

De SDG's willen de belangrijkste, globale uitdagingen op economisch, sociaal én ecologisch vlak aanpakken. Ze

benadrukken daarbij zeer sterk het principe dat niemand achterblijft. Als de doelstellingen niet gerealiseerd worden, gaat dat ten koste van de planeet, van onszelf en vooral van de generaties na ons.

Door iedereen

De SDG's zijn vooral een wij-verhaal. Elk individu, elk bedrijf, elke organisatie, elke overheid op welk niveau dan ook, heeft iets bij te dragen en doet dit liefst samen. De SDG's breken met het hokjesdenken en leiden idealiter tot onverwachte partnerships om gemeenschappelijke bekommernissen uit de wereld te helpen.

Veel SDG-inspiratie gewenst,

De organiserende partners

DOELSTELLING 1: ALLE VORMEN VAN ARMOEDE UIT DE WERELD HELPEN

De armoede neemt af, maar blijft een realiteit

BRUSSEL De armoede uitroeien is een van de grote uitdagingen voor de mens. Al is extreme armoede in België maar een randverschijnsel, toch leeft 20,7% van de bevolking rond de armoedegrens.

Het aantal mensen dat in uiterste armoede leeft is de laatste decennia afgenomen. In 2015 moesten zo'n 836 miljoen mensen met minder dan 1,25 dollar (ongeveer 1 euro) per dag rondkomen, tegenover 1,9 miljard in 1990. De VN wil tegen 2030 deze extreme armoede uit de wereld helpen. «De snelle economische groei in landen als China en India heeft miljoenen mensen uit de armoede getild», stelt het UNDP (Ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties). «Maar die vooruitgang is ook ongelijk verdeeld. En vrouwen zijn verhoudingsgewijs meer blootgesteld aan armoede dan mannen en hebben beperkter toegang tot betaald werk, onderwijs en privébezit.»

Behalve het beëindigen van extreme armoede neemt de internationale gemeenschap zich voor het aantal mensen dat in armoede leeft, volgens de criteria van elk ander land, minstens te halveren. In België ligt de armoedegrens op 1.083 euro per maand voor een alleenstaande en 2.274 euro voor een huishouden bestaande uit twee volwassenen en

twee kinderen. Volgens de FOD Sociale Zekerheid leeft 14,9% van de inwoners in ons land onder deze drempel.

WAT DOEN DE VN?

Om die situatie te verhelpen, dringen de Verenigde Naties aan op de invoering van sociale beschermingsstelsels en -maatregelen voor iedereen. Tegen 2030, zou «een aanzienlijk deel van de arme en kwetsbare bevolkingsgroepen» hier voordeel van moeten hebben. De VN benadrukt ook de noodzaak om «basisdiensten, privébezit, nieuwe technologieën en adequate financiële diensten, inclusief microfinanciering, toegankelijk te maken».

Zowel de toegang tot financiële steun als de ontwikkeling van een sociaal vangnet zijn een belangrijke kostenpost. De VN bevelen daarom een diversifiëring van de financieringsbronnen aan, maar de nationale overheden zeggen dat hun begrotingsmiddelen beperkt zijn. De secretaris-generaal van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), Angel Gurría, meent dat «de doelstellingen

De SDG's

In 2015 namen de Verenigde Naties 17 Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals of SDG's) aan. De bedoeling is de wereld tegen 2030 op het spoor van de duurzame ontwikkeling te zetten, door economische, sociale en ecologische problemen aan te pakken. Iedere week zoomt Metro, als SDG Voice in 2018, in op een van die doelstellingen.

/// sdgs.be

**DUURZAME
ONTWIKKELINGS
DOELSTELLINGEN**

CIJFER

150.000

In 2017 deden in België 150.000 mensen een beroep op een voedselbank om voldoende te kunnen eten. Sinds 2012 is dat aantal met 30% gestegen.

Enkele initiatieven

► Housing First richt zich op de sociale integratie van de meest kwetsbare daklozen. Hier is huisvesting de eerste stap en is het zonder voorwaarden toegankelijk. Na een succesvolle testperiode van drie jaar, hebben de Gewesten de voortzetting van Housing First-praktijken in grenssteden en hun uitbreiding mogelijk gemaakt. Op federaal niveau werd een ondersteunende cel opgericht voor de ontwikkeling van Housing First, het Housing First Belgium LAB.

► Dankzij het Fonds voor Europese hulp aan de meest behoeftigen (FEAD) ontvangt België via de Europese Unie middelen om voeding en/of materiële hulp aan de-

Foto R. V..

ze mensen aan te bieden. De POD Maatschappelijke Integratie kan dus elk jaar aan ongeveer 358 OCMW's en 419 verenigingen - in samenwerking met de 9 voedselbanken van het land - producten leveren die kosteloos worden verspreid onder de armsten in heel België.

Hoe je steentje bijdragen?

- Koop fairtrade producten
- Geef op verjaardagen de mogelijkheid om te doneren aan een goed doel in plaats van een klassiek cadeau
- Maak je voorraadkast schoon. Vul een zak met niet-bederfelijke levensmiddelen en bied deze aan bij een voedselbank
- Deel je kennis in gemeenschapscentra (digitale vaardigheden, hoe je een CV schrijft...)
- Sponsor een kind zodat hij of zij toegang heeft tot beter voedsel, onderwijs en gezondheid.

Dit zijn enkele voorbeelden van concrete acties die allemaal op het terrein kunnen worden uitgevoerd. Deel je ervaringen op onze Twitter- en Facebook-pagina's (Metro België) met de hashtag #MetroSDG.

KORTE METTEN

«Eén Europeaan op vier leeft op de rand van armoede»

Europa heeft nog een lange weg te gaan om het risico op armoede te verminderen. «Dat lukt niet zonder echte politieke wilskracht», zegt Leo Williams van het Europees netwerk voor armoedebestrijding.

Ook Europa wordt aangemaand om de armoede actief terug te dringen...

«Dat is een interessant aspect van de Doelstellingen voor duurzame ontwikkeling: het is een alomvattend kader, dat aan alle landen in de hele wereld inspanningen vraagt. In België klopten in 2017 meer dan 150.000 mensen aan bij een voedselbank. Dat is 30% meer dan in 2012! 20,7% van de bevolking leeft met een armoederisico (een indicator die wat afwijkt van de armoedegrens, red.).»

Wat betekent armoede in Europa?

«Je leeft met een armoederisico als je beschikbaar inkomen minder dan 60% van het middeninkomen bedraagt, als je materieel ernstig tekortkomt of als je leeft in een huishouden waar weinig wordt gewerkt. In Europa geldt dat voor 23,5% van de bevolking. Het is onaantvaardbaar dat een rijk continent als het onze toestaat dat bijna een kwart van zijn bevolking in deze situatie verkeert.»

Is Europa goed op weg om dat cijfer te doen dalen?

«Het moet beter. Sinds 2008 is het aantal mensen met een armoederisico gestegen van 116 miljoen tot 117 miljoen, hoewel er verhoudingsgewijs sprake is van een zeer lichte daling van 24 naar 23,5%. Maar in

AFP / A-C Poujoulat

2008 had de EU zich voorgenomen dit aantal met 20 miljoen te verminderen.»

Hoe pak je dat aan?

Armoede is het gevolg van politieke keuzes. Op dit ogenblik vindt men de economische vooruitgang belangrijker dan sociale. Er is een echte politieke wil nodig om deze trend om te buigen. Over dit onderwerp hoort men soms nietsbeduidende praatjes. We hebben behoefte aan een duidelijke strategie, die alle maatschappelijke sectoren bestrijkt, van het onderwijs (incl. beroepsopleidingen) tot de arbeidsmarkt. Een concreet voorbeeld: het invoeren van een gegarandeerd minimumloon zou de situatie kunnen verbeteren. Dat moet de basis vormen voor een sociaal vangnet dat voor iedereen toegankelijk is. (cg)

/// www.eapn.eu, www.bapn.be

DOELSTELLING 2: GEEN HONGER MEER

De strijd tegen de hongersnood

NEW YORK Na tien jaar dalen, was er in 2016 weer meer honger in de wereld: 815 miljoen mensen zijn er slachtoffer van, goed voor 11% van de wereldbevolking.

Eind 2017 publiceerde de VN zijn meest recente rapport over voedselzekerheid in de wereld. De resultaten zijn alarme- rend. De dalende trend is omgesla- gen en het aantal slachtoffers van ondervoeding is weer gestegen. Dat is vooral te wijten aan de toename van het aantal gewelddadige con- flicten (In Jemen, bijvoorbeeld, waar door het conflict met buurland Sau- di-Arabië 8,4 miljoen mensen hon- ger lijden). Maar de situatie is ook het gevolg van klimaatschokken, zegt de VN. Vreedzame regio's werden getrof- fen door droogte of overstromingen, vooral als gevolg van het klimaat- verschijnsel El Niño. Onderzoekers waarschuwen voor het risico dat de- ze voedselcrises ontaarden in socia- le of zelfs gewapende conflicten.

DE PISTES VAN DE VN

De internationale gemeenschap wil dat iedereen het hele jaar door toe- gang heeft tot voldoende gezonde en voedzame voeding. «Daarvoor moeten de landbouwproductie en de inkomens van kleine producenten verdubbelen», luidt het. De meeste

slachtoffers van honger zijn name- lijk boeren (zie kaderstuk). Deze pa- radoxale situatie kan deels ver- klaard worden door de keuze voor exportmonoculturen, zoals de aard- noot in Senegal. «De boeren moeten hun producten dan verkopen op de internationale markten en met de opbrengst hun eigen eten kopen», zegt Masse Nieng, de vertegenwoor- diger van een landbouworganisatie in Senegal. «Het probleem is dat ze daarvoor vaak niet genoeg verdie- nen. Voedsellandbouw – zelf produ- ceren wat je eet – is beter geschikt om honger te bestrijden. En met wat opleiding en hulp om het nodige materiaal te kopen, kan dat heel effi- ciënt zijn.»

De VN benadrukt wel dat dit moet gebeuren met behoud van de eco- systemen. De strijd tegen honger mag dus niet gestreden worden door de ontwikkeling van intensieve landbouw, die vaak gepaard gaat met de vernietiging van natuurlijke milieus, maar door het versterken van de capaciteiten van kleine pro- ducenten.

Camille Goret
@Camille_Goret

AFP / F. Brown

2 GEEN HONGER

De SDG's

In 2015 namen de Ver- enigde Naties 17 Duur- zame ontwikkelingsdoel- stellingen (Sustainable Development Goals of SDG's) aan. De bedoeling is de wereld tegen 2030 op het spoor van de duurzame ontwikkeling te zetten, door economi- sche, sociale en ecologi- sche problemen aan te pakken. Iedere week zoomt Metro, als SDG Voice in 2018, in op een van die doelstellingen.

/// sdgs.be

**DUURZAME
ONTWIKKELINGS
DOELSTELLINGEN**

CIJFER

**4.800
kcal**

De wereld produceert het equivalent van 4800 kcal per dag en per persoon, benadrukte Olivier De Schutter meermaals toen hij VN-rap- porteur was voor het recht op voedsel. Dat is twee keer meer dan no- dig is om de hele planeet te voeden. Hongersnood is dus niet zozeer een kwestie van productie, maar van de verdeling van het voedsel.

Enkele initiatieven

► De moestuin van Stokkem biedt stukken grond aan waarop gebrui- kers hun eigen groenten kunnen telen. Er is een opleiding voorzien om in optimale omstandigheden te starten.

► Heel wat senioren zijn onder- voed. Zorgcentrum Molenkouter in Wichelen schenkt veel aandacht

aan de voeding van zijn bewoners. Ze mogen bijvoorbeeld zelf hun groenten klaarmaken. Het project krijgt de steun van de Koning Bou- dewijnsstichting.

► Andere organisaties:
Go Noord-Zuid
Enable
The Shift
...

Wat kan jij doen?

- Steun boeren door je voedsel op de markt te kopen.
- Lees een boek over honger in de wereld. Door de oorzaken en oplossingen beter te begrijpen, kan je een verschil helpen ma- ken.
- Geef voedsel aan scholen in ontwikkelingslanden. Als scholen maaltijden aanbieden, komen meer kinderen naar de klas.
- Als je minimumloonwerkers in dienst hebt, help hen dan hun behoeften te vervullen, zoals de opvoeding van hun kinderen.

Dit zijn maar enkele voorbeelden van wat elk van ons kan doen in de praktijk. Deel je ervaringen op Twitter en Facebook (Metro Bel- gië) met de hashtag #MetroSDG.

AFP / L. Marin

KORTE METTEN

«Het Belgische beleid gaat de slechte kant op»

Familielandbouw is het beste model om het aantal mensen dat honger lijdt te verminderen, vindt François Graas, pleitbezorger van de Belgi- sche ngo SOS Faim.

Waarom is familielandbouw beter dan andere productiemodellen?

«Honger is niet zozeer een probleem van beschikbaar voedsel, maar van toegang tot dat voedsel. We produ- ceren meer dan genoeg eten voor de hele planeet. Maar velen hebben niet de middelen om die voeding te kopen. En vaak zijn het de boeren zelf die niet ge- noeg verdienen.»

Waarom is familielandbouw dan efficiënter?

«Het is een model waarin de producenten de vruchten van hun werk consumeren. Er wordt weleens gezegd dat het minder efficiënt is dan intensieve landbouw. Maar een deel van de opbrengst van deze landbouw wordt niet meegerekend. Je mag niet vergeten dat een efficiënte familielandbouw de plattelandsvlucht reduceert, samen met alle armoedeproblemen van dien in de steden. Het kan ook de emigratie verminderen, omdat wie wil vertrekken genoeg heeft om ter plaatse een bevredigend leven te leiden.»

Hoe ondersteunt SOS Faim de familielandbouw?

«We geven financiële steun aan lokale projecten in acht landen om de technieken van boeren te verbete- ren via opleidingen, de aankoop van materiaal, het bundelen van middelen... We helpen de landbouwers ook zich te structureren. Dat kan resulteren in de op-

Foto R.V.

richting van coöperaties, die kleine producenten mak- kelijker toegang geven tot de markten. Ze kunnen eventuele overschotten verkopen om inkomsten te creëren en andere kosten te dekken.»

Jullie pleiten ook op Europees niveau voor be- leidswijzigingen...

«Het beleid in België, bijvoorbeeld, gaat de slechte kant op. Er wordt momenteel gekozen om een erg be- drijfsgerichte landbouw te ondersteunen. Dat lost het probleem niet op voor gezinnen zonder inkomsten. We pleiten er ook voor om geen gesubsidieerde Euro- pese producten zoals melk meer te exporteren. Het heeft geen zin goedkope producten uit te voeren, want de lokale productie kan daar niet mee concurre- ren. Het vernietigt jobs van lokale boeren en drijft hen in de armoede. Ze riskeren niet genoeg voedsel meer te kunnen kopen, ook al kost die niet veel.» (cg)

DOELSTELLING 3: GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN

VN willen geen «vermijdbare sterfgevallen» meer

3 GOEDE GEZONDHEID EN WELZIJN

NEW YORK Dood bij de bevalling, roken, auto-ongevallen... We sterven nog al te vaak aan «vermijdbare oorzaken». De VN willen tegen 2030 definitief afrekenen met deze financiële en menselijke kost.

De medische vooruitgang van de laatste jaren heeft de wereld veranderd. Vrouwen in westerse landen sterven niet meer tijdens een bevalling. In België halen slechts vier op duizend kinderen de leeftijd van 5 jaar niet. Maar in Burkina Faso zijn dat er nog altijd 176. Die kloof suggereert dat veel onnodige sterfgevallen kunnen vermeden worden. De VN willen het cijfer zien dalen tot minder dan 25 in alle landen van de wereld.

FOCUS OP ZIEKTEN

De duurzame ontwikkelingsdoelstellingen willen ook de overdracht van bepaalde ziekten stoppen, vooral als de medische wereld perfect weet hoe. Zo moet tegen 2030 de aids-epidemie zijn uitgeroeid. Maar geschat wordt dat momenteel slechts een tiental landen daarin zal slagen. Ook België heeft nog werk voor de boeg, met bijna duizend nieuwe besmettingen per jaar. De Verenigde Naties willen boven-

dien een einde maken aan tuberculose, malaria, andere tropische ziekten en ziekten die worden overgedragen door onzuiver water. Behalve hun menselijke kost, wegen die ziekten ook zwaar op de maatschappij. In de eerste plaats omdat ze medische middelen monopoliseren. Maar ook omdat de getroffen families, die te druk bezig zijn met herstellen, in moeilijkheden komen om aan hun behoeften te voldoen. Tot slot trekken de Verenigde Naties ook ten strijde tegen zelfdoding, door meer aandacht voor geestelijke gezondheid, tegen auto-ongelukken en aan verslavingen gerelateerde sterfgevallen (tabak, alcohol en andere drugs).

GROTE ONGELIJKHEID

Een studie die gefinancierd werd door de Bill & Melinda Gates Foundation schat dat slechts 20% van de 37 objectieven binnen de doelstelling 'Goede gezondheid en welzijn' zal behaald worden. De auteurs benadrukken ook dat er veel

AFP / P. Verdy

ongelijkheid is. Landen met een hoog inkomen zouden 38% van de objectieven bereiken, lage-inkomenslanden slechts 3%. Op basis van de vastgestelde trends zouden Kazachstan, Oost-Timor, Angola, Nigeria en Swaziland de grootste algemene verbeteringen kennen. (cg)

CIJFER

17.000

Het aantal overlijdens van kinderen jonger dan vijf jaar zakte van 12,7 miljoen in 1990 naar 6,3 miljoen in 2013. Dat komt neer op een daling van 17.000 overlijdens per dag.

Enkele initiatieven

► Dilbeek wil minder jongeren aan de fles

Sinds 2011 voert de gemeente Dilbeek campagne om het alcoholgebruik onder jongeren te verminderen. Organisatoren van evenementen, zoals jeugdclubs, kunnen sensibiliseringsmateriaal krijgen.

Gemeenten motiveren hun werknemers

► Gemeenten proberen het hun

medewerkers makkelijker te maken om gezonder te leven. In Herentals kunnen ze bijvoorbeeld een 'gezondheidspas' krijgen, waarmee ze naar het zwembad of de fitness kunnen. Er worden ook wandelingen georganiseerd, waarbij deelnemers een stappenteller krijgen en hun activiteiten kunnen registreren op www.10000stappen.be.

Wat kan jij doen?

Belga / J. Hamers

- Rook niet.
- Beweeg meer, wandel tijdens je lunchpauze of ga met de fiets naar het werk.
- Hartziekten blijven de belangrijkste doodsoorzaak. Informeer je over de oorzaken en symptomen.
- Blijf leren. Werk en educatieve activiteiten helpen senioren uit

een depressie te komen. Leer een nieuwe taal, lees of start een leesclub.

- Neem tijd voor jezelf en je vrienden.
- Sensibiliseer mensen in je buurt over depressie, verslavingen en neurologische aandoeningen zoals Alzheimer. Steun de zieken.

KORTE METTEN

«Een groeiende kloof tussen stad en platteland»

Dokter Wim Van Damme van het Instituut voor Tropische Geneeskunde in Antwerpen is blij dat de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) een globale aanpak volgen in de strijd tegen gezondheidsproblemen.

Sinds de millenniumdoelstellingen wordt geprobeerd de impact van ziekten in ontwikkelingslanden te verkleinen. Is er vooruitgang?

«De millenniumdoelstellingen van 2000 focusten op enkele ziekten die vooral ontwikkelingslanden treffen. Uiteraard blijft het belangrijk om het sterftecijfer van aids, malaria en tuberculose te reduceren. Maar we mogen ook nieuwere ziekten zoals diabetes en hoge bloeddruk niet vergeten. De SDG's willen medische dekking voor iedereen.»

Wat verandert dat?

«We zitten niet meer in een relatie waarin rijke landen arme landen helpen in de strijd tegen bepaalde ziekten. De nieuwe aanpak is globaal. Het gaat niet alleen over de minst ontwikkelde landen, maar ook over groeilanden en de rijkste landen.»

Wat zijn de obstakels voor een medische dekking voor iedereen?

«Het grootste obstakel is natuurlijk geld. Zoiets vereist een heleboel middelen. Een ander probleem is de kloof die is ontstaan tussen de stad en het platteland. Medisch personeel trekt vooral naar steden, waar meer financiële middelen zijn.»

Ph. IMT

Wat valt daartegen te doen?

«Er moeten incentives komen om medisch personeel naar landelijke gebieden te lokken. Dat betekent dat je een correcte levensstandaard en vooral carrièreperspectieven moet bieden aan wie wil vertrekken. In Guinee werken we daarrond met een project. Tot nu toe betekende vertrekken naar een afgelegen medisch centrum een kruis over je carrière. We ontwikkelen nu een systeem van online opleidingen voor die mensen. Vertrekken naar het platteland moet zo een keuze worden die hun carrière op lange termijn bevoordelt.» (cg)

DOELSTELLING 4: ONDERWIJS

Iedereen naar school

4 KWALITEITS-
ONDERWIJS

BRUSSEL Kwaliteitsonderwijs is essentieel voor een beter leven. Alle landen moeten inspanningen doen, ongeacht hun ontwikkelingsniveau.

Iedereen heeft recht op kwaliteitsvol onderwijs, daar is de internationale gemeenschap het al lang over eens. Dat is trouwens het tweede punt van de millenniumdoelstellingen uit 2000. Het percentage inschrijvingen voor de basisschool in ontwikkelingslanden steeg van 83% in 2000 naar 91% in 2015. Kinderen uit arme gezinnen lopen, weinig verrassend, meer risico om niet naar school te gaan. Het doel om iedereen toegang te verschaffen tot basisonderwijs is nog altijd niet bereikt en blijft dus deel uitmaken van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen. Ook voor de rijkste landen. Daar gaat het erover een einde te maken aan de grote verschillen tussen leeftijdsgroepen. De SDG's stellen dat tegen 2030 alle vrouwen en mannen gelijke toegang moeten hebben tot technisch, beroeps- en tertiair onderwijs, inclusief de universiteit, tegen een betaalbare prijs. «Dat moet het aantal jongeren en volwassenen met relevante vaardigheden voor het vinden van een degelijke job en voor onder-

nemerschap aanzienlijk opdrijven.»

FOCUS
OP DISCRIMINATIE

De internationale gemeenschap benadrukt ook de noodzaak om genderongelijkheid in het onderwijs weg te werken en te zorgen voor gelijke toegang voor mensen met een handicap en mensen in kwetsbare situaties. Voor de opstellers van de doelstellingen moet dat bijdragen aan «de bevordering van een cultuur van vrede en geweldloosheid». Om daarin te slagen, wijst de VN op de basisbehoeften van elk onderwijssysteem. «Er moeten onderwijsfaciliteiten gebouwd worden die aandacht hebben voor kinderen, mensen met een beperking en gendergelijkheid. Of bestaande instellingen moeten daaraan aangepast worden.» De VN roept rijke landen op om het aantal studiebeurzen voor studenten uit ontwikkelingslanden te verhogen, in het bijzonder voor de minst ontwikkelde landen. ■

AFP / B. Langlois

De SDG's

In 2015 namen de Verenigde Naties 17 Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals of SDG's) aan. De bedoeling is de wereld tegen 2030 op het spoor van de duurzame ontwikkeling te zetten, door economische, sociale en ecologische problemen aan te pakken. Iedere week zoomt Metro, als SDG Voice in 2018, in op een van die doelstellingen.

/// sdgs.be

DUURZAME
ONTWIKKELINGS
DOELSTELLINGEN

CIJFER

103 miljoen

Maar liefst 103 miljoen jongeren hebben geen basiskennis verworven. Ruim 60% van hen zijn vrouwen.

KORTE METTEN

«Te veel vakken kampen met een lerarentekort»

«In België hangt de onderwijskwaliteit nog te vaak af van het socio-economische milieu waaruit het kind komt», betreurt Caroline de Cartier van de vereniging Teach For Belgium. Ze benadrukt dat de job van leerkracht aantrekkelijker moet worden om de beste profielen aan te trekken.

Wat kan België doen om het onderwijs te verbeteren?

«Er is nog altijd een groot probleem in ons land: een kind uit een achtergesteld socio-economisch milieu heeft niet dezelfde kansen als een kind uit een welgesteld milieu. En de kloof tussen die twee leerlingen wordt in de loop der jaren alleen maar groter. Uit het PISA-onderzoek van 2017 blijkt dat een kind van 15 uit een arm gezin al een achterstand van drie jaar opgelopen heeft.»

Die situatie wordt versterkt door het gebrek aan sociale mix in de scholen.

«In België zitten kinderen met de meest bevoorrechte sociale achtergrond vaak in dezelfde scholen. Idem voor die uit armere gezinnen. En het zijn net die scholen die vaak moeilijk leerkrachten vinden. Het probleem is het grootst voor wiskunde en wetenschappen, voor Nederlands in Brussel en Wallonië, en voor Frans in Vlaanderen.»

Wat valt er te doen tegen dat tekort?

«Een van de belangrijkste punten is het beroep van leerkracht herwaarderen. Uit een enquête die we hielden in Louvain-La-Neuve blijkt dat slechts 4% van de studenten dat een aantrekkelijke job vindt. Nochtans is het belangrijk dat de beste profielen voor dat be-

Foto R.V.

roep kiezen, want zij leiden de talenten van morgen op. Bij Teach For Belgium selecteren we gemotiveerde en geëngageerde mensen. Zij krijgen een opleiding van 2 jaar, die begint met vijf weken in de zomer. Zo zijn ze klaar om les te geven bij de start van het schooljaar. Ze worden ingezet op posities die kampen met een lerarentekort en hebben dus geen aggregaat nodig om aan de slag te gaan. Twee jaar lang worden ze begeleid door een mentor en krijgen ze heel wat mogelijkheden om zich professioneel te ontplooiën. Wie verder wil gaan in het onderwijs, moedigen we aan een aggregaat te behalen. Ons doel is deze beginnende leerkrachten zo veel mogelijk advies en middelen te geven, zodat ze zich langdurig willen engageren voor kwaliteitsonderwijs voor iedereen, in de strijd tegen ongelijkheid.»

Teach For Belgium lanceert regelmatig een oproep voor nieuwe kandidaten. De volgende deadline is 22 april.

Wat kan jij doen?

AFP / F. Guillot

- Onderwijs je moedertaal aan migranten in een jeugdcentrum of elders.
- Geef boeken aan bibliotheken en openbare scholen die ze nodig hebben.
- Haal onderwijs uit de schoolmuren en maak het leuk.
- Steun verenigingen die zich inzetten voor onderwijs in arme buurten.
- Reis en neem je kinderen mee naar het planetarium of het museum.
- Deel je vaardigheden met wie ze nodig heeft.

Enkele initiatieven

- De ngo Plan International financiert de toegang tot onderwijs voor kinderen in ontwikkelingslanden. Het principe is simpel: een gezin sponsort een kind en het geld gaat naar de hele gemeenschap van dat kind, voor een zo groot mogelijk positief effect.
- Unicef zet zich in voor het welzijn van kinderen overal ter wereld, te beginnen met kwaliteitsonderwijs. Het agentschap richt onder meer onderwijsstructuren op in vluchtelingenkampen en helpt kindsoldaten terug te keren naar school.

DOELSTELLING 5: GENDERGELIJKHEID

De genderkloof verkleinen

5 GENDER-
GELIJKHEID

De genderkloof wordt kleiner, maar is nog lang niet verdwenen. Ondanks de vooruitgang op sommige vlakken blijft er nog altijd veel ongelijkheid tussen mannen en vrouwen. België is een goede leerling, maar heeft het ook moeilijk om zijn tekortkomingen te corrigeren.

Er bestaat niet zoiets als het zwakke geslacht. Dat is de boodschap van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's), die de empowerment van vrouwen willen versnellen en de gelijkheid tussen mannen en vrouwen willen bevorderen. Door in te zetten op de sensibilisering voor discriminatie van vrouwen en meisjes, en door preventief te strijden tegen de verspreiding ervan willen de SDG's duidelijk maken dat gendergelijkheid een fundamenteel mensenrecht is, waarvan de positieve gevolgen op het vlak van ontwikkeling van onschatbare waarde zijn. Sinds het Ontwikkelingsprogramma van de Verenigde Naties (UNDP) die gelijkheid tot een van zijn prioriteiten maakte in de jaren 2000 is er heel wat vooruitgang geboekt, zowel in het onderwijs als op de werkvloer. Meer meisjes gaan naar school en in de meeste regio's zitten nu bijna evenveel meisjes als jongens op de basisschool. Daarnaast is ongeveer 41% van de betaalde werknemers buiten de landbouw nu een vrouw. In 1990 was dat nog maar 35%.

HARDNEKKIGE
ONGELIJKHEID

Ondanks die vooruitgang blijft genderdiscriminatie bestaan in veel lan-

den en op verschillende vlakken. Uitbuiting en seksueel geweld, toegang tot onderwijs of de arbeidsmarkt, ongelijke verdeling van huishoudelijk werk, levensverwachting, analfabetisme... Zowel in het privéleven als op de werkvloer ondergaan vrouwen nog altijd allerlei soorten geweld. Het garanderen van hun sociale, economische of institutionele rechten blijft een vereiste voor het verbeteren van de status van vrouwen over de hele wereld. België neemt een heleboel maatregelen om die verschillen uit te roeien, maar onberispelijk is ons land zeker niet. De kloof tussen mannen en vrouwen verkleint niet op alle vlakken. De strijd tegen discriminatie op de arbeidsmarkt en vooral op het gebied van verloning geraakt buiten adem. België zit op de goede weg, maar moet meer doen om economische gelijkheid te waarborgen en moet inspanningen blijven leveren om de vertegenwoordiging van vrouwen in overheidsinstanties of in hoge besluitvormingsposities te vergroten. Vergeet niet dat in België voor eenzelfde functie in hetzelfde bedrijf de gemiddelde jaarlijkse loonkloof tussen de geslachten schommelt tussen 22 en 20%.

(gg)

AFP / A. Cowie

CIJFER

10 jaar

Vrouwen verdienen nog altijd 20% minder dan mannen en ze moeten gemiddeld tien jaar langer werken om evenveel te verdienen als hun mannelijke collega's.

DUURZAME
ONTWIKKELINGS
DOELSTELLINGEN

Wat kan jij doen?

- Verhoog als leidinggevende het aantal vrouwen in belangrijke functies op het werk.
 - Zorg voor een goed evenwicht tussen werk en gezinsleven in je onderneming.
 - Wees je als vrouw bewust van je rechten en verdedig deze.
 - Moedig scholen aan om studiebeurzen toe te kennen aan meisjes/vrouwen.
- Dit zijn slechts enkele voorbeelden van hoe je je steentje kan bijdragen op het terrein.

AFP / J. Watson

Deel je ervaringen op onze Twitter- en Facebook-pagina's (Metro België) met de hashtag #MetroSDG.

Enkele initiatieven

She decides

Precies een jaar geleden lanceerden België en Nederland dit project, als reactie tegen de Amerikaanse beslissing om geen financiële steun meer te geven aan organisaties die zich inzetten voor veilige abortus. En met succes. Op een jaar tijd werd al 450 miljoen euro ingezameld. [/// shedecides.com](http://shedecides.com)

Bpost

Bpost schaaft zich achter de waarden van de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen en streeft naar gendergelijkheid op het werk via het 'Diversity Label', dat erkend wordt door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

[/// theshift.be/en/members/bpost](http://theshift.be/en/members/bpost)

MenEngage

MenEngage is een wereldwijde alliantie van ngo's, VN-partners en netwerken van landen over de hele wereld. De alliantie zet zich in voor gendergelijkheid en hecht bijzonder veel belang aan het inzetten van mannen om haar doelen te bereiken.

[/// menengage.org](http://menengage.org)

KORTE METTEN

«Nog veel werk voor de boeg op socio-economisch vlak»

De positieve evolutie in de strijd tegen genderdiscriminatie, waarvoor onze politici zich op de borst kloppen, moet genuanceerd worden, zegt Véronique De Baets van het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (IGVM). Er is vooral meer socio-economische gelijkheid nodig.

Zit de strijd tegen discriminatie in België op de juiste weg?

«We hebben een erg uitgebreide antidiscriminatie-wetgeving, zelfs in de Europese Unie. België heeft vooral nog veel werk op socio-economisch vlak, want daar is het wettelijk kader soms te beperkt en inefficiënt.»

Geef eens een voorbeeld?

«Het klassieke voorbeeld is de arbeidsmarkt en bij uitbreiding de loonkloof. Ja, die kloof verkleint gestaag, maar er bestaan twee soorten berekeningen. Eerst op uurbasis. Een vrouw verdient per werkuur gemiddeld 7,6% minder dan een man. Dat is pure loondiscriminatie en kan wettelijk bestraft worden. Maar er wordt maar zelden klacht ingediend tegen een werkgever. De tweede vorm is op jaarbasis, waarbij meer rekening gehouden wordt met deeltijdse arbeid. Hier loopt de loonkloof omwille van loopbaanpraktijken op tot ongeveer 21%. Die discriminatie wordt niet door de wet bestraft omdat ze gelinkt is aan culturele ongelijkheden. Tot slot wordt ook discriminatie in verband met de kwaliteit van het werk niet in aanmerking genomen door een juridisch kader. Deeltijds werk, wat precairder is, neemt bijvoorbeeld toe in België en het zijn vooral vrouwen die het doen. De evolutie in de

Foto R.V.

strijd tegen loondiscriminatie is positief, maar België moet meer inspanningen leveren om kwaliteitsvolle jobs te creëren.»

Welke maatregelen kan de overheid nog nemen?

«Een betere taakverdeling in de privésfeer, bijvoorbeeld. Zolang dat niet gebeurt, zal de verdeling van betaald werk ook niet gelijk zijn. Behalve onderwijs, een van de belangrijkste pistes, kan de overheid het ouderschapsverlof verbeteren. Hoe flexibeler en gespreider dat kan opgenomen worden, hoe meer mannen ervan gebruik zullen maken. Idealiter moet het vaderschapsverlof ook verdubbelen (nu is dat tien dagen, op te nemen binnen de vier maanden na de geboorte) en deels verplicht worden, want 11% van de mannen ondervindt nog moeilijkheden om het op te nemen. Het IGVM is geen voorstander van systemen voor de overdracht van verlof tussen ouders die in andere landen bestaan. Die vervreemden vrouwen van de arbeidsmarkt en mannen van hun kinderen.» (gg)

www.igvm-iefh.belgium.be

DOELSTELLING 6: TOEGANG TOT KWALITEITSVOL WATER

Waarom de bescherming van onze watervoorraden essentieel is voor duurzame ontwikkeling

Elk jaar sterven miljoenen mensen, vooral kinderen, aan ziektes veroorzaakt door onzuiver water. Maar de wereld stevent ook af op een ander probleem: watertekort.

Onze planeet bestaat dan wel voor 70% uit water, het is niet altijd evident om er te vinden. Zowat 663 miljoen mensen hebben nog altijd geen toegang tot water en een derde van de wereldbevolking heeft geen correcte sanitaire voorzieningen. Voor de VN is het dus een prioriteit dat tegen 2030 iedereen toegang krijgt tot drinkbaar water tegen een betaalbare prijs.

De internationale gemeenschap heeft daarvoor in de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen enkele richtlijnen opgenomen. Ze benadrukt de noodzaak van een duurzaam beheer van de bronnen, zowel om de kwaliteit te verzekeren als de ecosystemen te beschermen. Grensoverschrijdende samenwerking kan ook nodig zijn om iedereen toegang te bieden zonder conflicten te veroorzaken. Want met de klimaatopwarming en de snelle bevolkingstoename vrezen sommige experts dat de toegang tot water het grootste risico op conflicten wordt.

NU AL TEKORTEN

Het probleem van de toegang tot kwaliteitsvol water zou weleens een

Foto Pexels

heel andere dimensie kunnen krijgen door de opwarming van het klimaat. De VN verwacht dat tegen 2050 minstens één persoon op vier in een land woont met een chronisch of frequent watertekort.

Dat risico is vooral de laatste maanden heel voelbaar geworden. Zo heeft Kaapstad al een tijdje te kampen met een ernstig watertekort. Gevreesd wordt dat de kranen binnenkort droog komen te staan en dat de bewoners in de rij moeten gaan aanschuiven voor een dage-

lijkse waterbedeling. Iedereen is opgeroepen om erg spaarzaam om te springen met water onder de douche of in het toilet. Maar het zijn druppels op een hete plaat. Ook al heeft de stad zijn waterverbruik bijna gehalveerd van 1,1 miljard naar 586 miljoen liter, het niveau van de reserves blijft dramatisch laag. De overheid vreest voor chaos als er water zou moeten verdeeld worden. «Elke dag dreigen bij elk distributiepunt 5.000 mensen samen te komen. Een logistieke nachtmerrie»,

zucht Helen Zille, die aan het hoofd staat van de provincie West-Kaap. Misschien is het maar een voorsmaakje van wat onze planeet nog te wachten staat...

CIJFER

80%

Ruim 80% van het afvalwater van menselijke activiteiten wordt zonder zuivering in rivieren of in de zee geloosd.

6 SCHOON WATER EN SANITAIR

De SDG's

In 2015 namen de Verenigde Naties 17 Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals of SDG's) aan. De bedoeling is de wereld tegen 2030 op het spoor van de duurzame ontwikkeling te zetten, door economische, sociale en ecologische problemen aan te pakken. Iedere week zoomt Metro, als SDG Voice in 2018, in op een van die doelstellingen.

/// sdgs.be

DUURZAME ONTWIKKELINGS DOELSTELLINGEN

Hoe je steentje bijdragen?

► Doe de kraan dicht als je je tanden poetst of je inzeept onder de douche.

► Gooi geen druppel weg. Als je drankje op is en er nog ijsblokjes inzitten, gooi die dan in de bloempot. Of giet het restje van je glas erin als je dat niet meer opdrinkt.

► Herstel waterlekken thuis. Een lekkende kraan kan 11.000 liter water per jaar verspillen. Doe beroep op een milieubewuste loodgieter om verspilling van water, energie en chemische producten te reduceren.

► Lees een boek over water. Zo begrijp je beter welke impact wa-

Foto Pexels

ter heeft op de samenleving, de economie en onze planeet.

► Giet nooit giftige stoffen zoals verf of chemische middelen in het toilet. Dat vervuult rivieren en schaadt de gezondheid van het onderwaterleven

Enkele initiatieven

► Het Belgische ontwikkelingsagentschap Enabel schenkt veel aandacht aan de problemen rond de toegang tot water. In Congo steunde de organisatie de ontwikkeling van kleine autonome netwerken rond pomppunten. In Kibamseke, een buitenwijk van Kinshasha, voorkomt zo'n netwerk dat de bewoners elke dag 4 km moeten stappen met waterflessen. De winst van de waterverkoop wordt geïnvesteerd in de ontwikkeling van gemeenschapsinfrastructuur (bibliotheeken, computercentrum...).

► De Universiteit Gent werkt aan een project om zeewater drinkbaar te maken. Ze ontwikkelde daarvoor een technologie om het water te ontzouten en tegelijk energie te genereren. Een primeur, want tot nu toe was water ontzouten een energieverslindende oplossing.

KORTE METTEN

«Overal ter wereld is beter waterbeheer broodnodig»

Marc Despiegelaere van de ngo Pro-tos roept iedereen op om zich bewust te worden van zijn waterverbruik, direct of indirect.

Waarom het onderscheid tussen direct en indirect waterverbruik?

«We verbruiken allemaal direct water. Om te drinken, om ons te wassen, voor het huishouden... Dat verbruik bedraagt gemiddeld 114 liter per dag per persoon. Maar er is ook het indirecte verbruik. Water dat gebruikt wordt om te produceren wat we consumeren. Die hoeveelheden liggen veel hoger, met een gemiddeld verbruik van 7.400 liter per dag per persoon.»

Over welke producten gaat het dan?

«Om een steak van 200 gram te produceren, is 4.000 liter water nodig. Industrieel gefokte dieren eten onder andere geïmporteerde soja. Die komt vaak uit Brazilië. In bepaalde regio's ontstaan conflicten over het waterverbruik, want die landbouwculturen hebben enorme behoeften. Vee houden in weilanden, bijvoorbeeld in de Ardennen, is minder een probleem omdat het zich deels voedt met gras. Of neem nu de groene asperges die je het hele jaar door vindt in de supermarkt. Die komen uit Peru, waar ze verbouwd worden in zones waar de toegang tot water niet altijd evident is. Ook daar veroorzaakt dat sociale conflicten tussen landbouwers en burgers, van wie de toegang tot drinkwater in gevaar komt.»

Zijn de inspanningen om ons directe waterver-

Foto R. V

bruik te verminderen dan niet onbeduidend in vergelijking met wat we indirect verbruiken?

«Door het gebruik van zeep en chemicaliën kan de natuur niet zelf afvalwater zuiveren. We moeten dus zuiveringsinstallaties bouwen om al dat water te behandelen. Dat proces legt veel druk op het ecosysteem. Ons directe waterverbruik verminderen, verlicht die druk. Dat is dus even belangrijk als ons indirecte verbruik onder controle houden.» (cg)

DOELSTELLING 7: OP ZOEK NAAR SCHONE EN BETAALBARE ENERGIE

Waarom we de energiearmoede nog sneller moeten inperken

Omwillen van de klimaatopwarming, de zeldzaam wordende natuurlijke hulpbronnen en de explosieve demografische groei beschouwt de mens hernieuwbare energiebronnen als de oplossing van de toekomst. Talloze landen, die een directe groei nastreven, blijven echter terughoudend als het erop aankomt massaal in deze technologie te investeren. Ze is nochtans cruciaal om energiearmoede te beperken en de maatschappij koolstofvrij te maken.

Miljoenen mensen hebben nog steeds geen toegang tot bepaalde levensbelangrijke hulpbronnen, waaronder energie. Naar schatting 1 op de 5 mensen heeft nog steeds geen toegang tot elektriciteit, terwijl zo'n 3 miljard mensen nog afhankelijk zijn van hout, steenkool of dierlijk afval om hun maaltijden te bereiden of zich te verwarmen.

De rampzalige gevolgen van de klimaatopwarming in combinatie met een energievraag die blijft groeien, zetten de overheden aan om de ecologische voetafdruk van de verschillende energiebronnen drastisch te verkleinen. Momenteel zijn die verantwoordelijk voor ongeveer 60% van de broeikasgassen. In alle uithoeken van de wereld speelt hernieuwbare energie een belangrijke rol bij de overgang naar ecologisch verantwoorde systemen om de energie-efficiëntie te

verhogen, de groei te ondersteunen en tegelijk het milieu te beschermen.

TE WEINIG AMBITIE

Het duurt echter te lang vooraleer er vooruitgang wordt geboekt. Om de doelstellingen op lange termijn te behalen, zijn er immers grootschalige en onmiddellijke investeringen in infrastructuur nodig. Die visie staat haaks op de behoeften van sommige ontwikkelingslanden die hun achterstand in de wereldwijde economische wedloop wensen in te halen. De rijke landen blijven ter plaatse trappelen. Om elk gezin tegen 2030 elektriciteit tegen een betaalbare prijs te verschaffen, moeten de overheden op het vlak van hernieuwbare alternatieven een versnelling horen schakelen. In een recente studie van het Internationaal Agentschap voor hernieuwbare energie (IRENA) werd de nadruk gelegd op

AFP / I. Ocon

het te kleine aandeel van hernieuwbare energie in Europa. Dat vertegenwoordigde 17% van de totale verbruikte energie in 2016.

Ook België is niet ambitieus genoeg. Over alle sectoren heen is slechts 8,7% van de verbruikte energie afkomstig van hernieuwbare energiebronnen. Binnen de EU doen alleen Nederland (6%), Malta (6%) en Luxemburg (5,4%) het slechter.

In 2016 was een op de vijf Belgische gezinnen door energiearmoede getroffen. Er is dus nog een lange weg af te leggen. De

gewenste kernuitstap van België in 2025 zal gepaard moeten gaan met maatregelen die deze duurzame overgang vergemakkelijken als ons land tegelijk zijn ecologische voetafdruk wil verkleinen en energie voor alle burgers toegankelijk wil maken. Ter herinnering: tegen 2020 is België van plan om 13% van zijn globale verbruik hernieuwbaar te maken. Ondanks enkele kleine stappen voorwaarts heeft ons land nog een aanzienlijke achterstand.

(gg)

KORTE METTEN

«Er moet een gecombineerd energieverbruik komen»

Greenpeace heeft onlangs gemeld dat het internet enorm veel energie opslokt en daardoor het milieu ernstig vervuult. Nu dit een groeiende tendens is, zou een gedeeltelijke recyclage van de energie het fenomeen kunnen inperken. Dat stelt Damien Ernst, professor gespecialiseerd in energie aan de Universiteit de Liège.

Foto R.V.

Houdt ons beleid rekening met die specifieke verbruik?

«Helemaal niet! Bij het streven naar een koolstofvrije maatschappij is er altijd sprake van een beperking van het verbruik door de energie-efficiëntie te verhogen. Met nieuwe belastingen wordt er echter absoluut geen rekening gehouden. De gigantische belastingen van de ICT-sector (informatie- en communicatietechnologie), die vergelijkbaar met of zelfs groter worden dan die van de luchtvaartsector, worden totaal onderschat!»

Moet de privésector ingrijpen?

«Die kan slechts heel weinig doen. Sommige strategieën, zoals kleine serverparken in kelderverdiepingen van woongebouwen inrichten, kunnen doeltreffend zijn. Die zouden het bijvoorbeeld mogelijk maken om de warmte die door de elektrische energie wordt geproduceerd, terug te winnen. Een gecombineerd gebruik van het elektrisch vermogen om die digitale industrie te laten bestaan en er de warmte van terug te

winnen, zou dus een interessante mogelijkheid zijn. Het is perfect denkbaar om thuis servers in plaats van elektrische verwarmingstoestellen te hebben. Er is ook sprake van de aanzienlijke belastingen afkomstig van systemen die cryptogeld genereren. We kunnen ons dus ook inbeelden dat we thuis, in plaats van elektrische verwarmingstoestellen, computers hebben staan die aan 'mining' van cryptogeld doen.»

Wat kan een doorsnee burger doen om zijn ecologische voetafdruk op digitaal vlak te verkleinen?

«Iedereen verbruikt weliswaar dagelijks enorm veel energie om te mailen, te surfen, enzovoort, maar foto's, sociale netwerken en filmpjes zijn de voornaamste energieverbruikers. De meest voor de hand liggende optie daarnaast is om niet regelmatig van smartphone te veranderen. Voor de productie ervan is er immers veertig keer meer energie nodig dan voor het gebruik. Die opmerking geldt ook voor andere technologische voorwerpen. Dat is de keerzijde van die industrie.»

(gg)

Hoe kan jij een verschil maken?

- Zet een deksel op je kookpot als je water kookt. Daardoor verbruikt je 75% minder energie.
- Trek elektrische toestellen (televisie, computer, enzovoort) uit het stopcontact als je ze niet gebruikt.
- Gebruik spaarlampen.
- Doe het licht uit in ruimtes die je niet gebruikt. Het licht uitdoen, ook al is het maar voor een paar seconden, bespaart meer energie dan nodig is om de lamp weer aan te steken. Dat is bij elk type lamp het geval.
- Zet de thermostaat iets lager en leg tapijt in je huis om de warmte vast te houden.
- Vul je waterkoker enkel met de hoeveelheid water die je nodig hebt.

AFP / B. Sax

Projecten

1) VOLVO TRUCKS GENT

In België was Volvo Trucks Gent, samen met de Zweedse Volvovestiging van Tuve, de eerste klimaatneutrale voertuigfabriek ter wereld.

2) DEME NV

De onderneming DEME, die 'blauwe' energie haalt uit twee watermassa's met een verschillende zoutconcentratie, biedt diverse oplossingen met golfslag- en getijdenenergie voor spelers van de riviersector.

3) JANSSEN PHARMACEUTICA

Janssen Pharmaceutica is de eerste Vlaamse onderneming die haar gebouwen, op het terrein van Beerse-Vosselaar, met geothermische energie isoleerde.

CIJFER

20%

De groeiende digitalisering van de maatschappij brengt een grote energetische en dus ecologische voetafdruk met zich mee. Damien Ernst, een professor gespecialiseerd in energie aan de Universiteit de Liège, stelt dat de 'digitale economie' tegen 2020 op zichzelf 20% van het totale elektriciteitsverbruik op aarde zou kunnen vertegenwoordigen. Dat is een jaarlijkse groei van 10% voor deze sector.

DOELSTELLING 8: EERLIJK WERK EN ECONOMISCHE GROEITELLING

Kinderarbeid moet de wereld uit

De SDG's

In 2015 namen de Verenigde Naties 17 Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals of SDG's) aan. De bedoeling is de wereld tegen 2030 op het spoor van de duurzame ontwikkeling te zetten, door economische, sociale en ecologische problemen aan te pakken. Iedere week zoomt Metro, als SDG Voice in 2018, in op een van die doelstellingen.

/// sdgs.be

AFP / M. Zaman

Wereldwijd zijn 201 miljoen mensen werkloos, waarvan zo'n 74 miljoen jongeren. Veel anderen werken in erbarmelijke omstandigheden voor een hongerloon. Voor hen is eerlijk werk de kortste weg uit armoede.

De Verenigde Naties willen tegen 2030 duurzame economische groei realiseren waarbij zo weinig mogelijk mensen de boot missen. In de minst ontwikkelde landen gaat het om een groei van minstens 7% van het bbp per jaar.

Die economische groei mag echter geen groei om de groei zijn. Hij moet gepaard gaan met betere arbeidsomstandigheden. Dwangarbeid, kinderarbeid en moderne slavernij moeten verdwenen zijn. Nu nog werken in heel de wereld 168 miljoen kinderen, vaak in precare omstandigheden. Ook wij kunnen daaraan bijdragen, bijvoorbeeld door te kiezen voor kleren die gemaakt zijn met respect voor de arbeidsomstandigheden van de werknemers of door te kiezen voor producten waarvoor lokale boeren een eerlijke prijs krijgen.

De werkloosheid in België lag in december 2017 met 6,6% iets onder het Europese gemiddelde van 7,3%, maar er zijn grote regionale verschillen. Brussel kampt met een werkloosheid van meer dan 16% en een jeugdwerkloosheid van meer dan 24% terwijl Vlaanderen bij de Europese koplopers zit.

Ons land doet het goed wanneer het op arbeidsomstandigheden aankomt, maar sommige groepen zijn kwetsbaarder dan andere. Jongeren, vrouwen, laagopgeleiden en mensen met een migratie-achtergrond belanden vaker in precare jobs. De werkloosheid bij allochtonen zit ver boven het gemiddelde en neemt langzamer af dan de totale werkloosheid. In Vlaanderen is een op de vijf jongeren met een migratie-achtergrond werkloos.

(jm)

CIJFER

2,2 miljard

Bijna 2,2 miljard mensen leven onder de armoedegrens van 2 dollar (zo'n 1,6 euro) per dag. Armoede volledig de wereld uithelpen is niet mogelijk aangezien er te weinig (goedbetaalde) banen zijn.

KORTE METTEN

Rising You leidt vluchtelingen op tot hoogtewerker

Rising You biedt vluchtelingen trainingen aan. Na de opleiding tot hoogtewerker vinden ze nagenoeg allemaal meteen een job.

Wat doen jullie?

Benjamin Gérard: «We hebben in september 2015 een klimclub opgestart waarmee we aan muurklimmen, rotsklimmen en speleologie doen. Daarnaast organiseren we opleidingen voor vluchtelingen.»

Welk beroep leren de vluchtelingen?

«We hebben opleidingen voor industriële schilders van hoogspanningsmasten en voor telecom-monteurs ingericht. Ze leren bijvoorbeeld om gsm-antennes op masten en gebouwen te monteren. In een nieuwe opleiding zullen de studenten leren om hoogspanningsmasten te monteren, en om hoogspanningslijnen van mast tot mast te trekken.»

Wie is welkom bij jullie?

«In de klimclub is iedereen welkom. We voeren bewust geen identiteitscontroles uit. De opleiding is enkel voor wie ingeschreven is bij de VDAB en dus wettelijk in ons land mag werken. Het heeft geen zin om jongeren op te leiden die geen kans maken op de arbeidsmarkt. Ook mensen die nog in hun asielprocedure zitten of die subsidiair beschermd zijn, mogen deelnemen. Natuurlijk zijn ook autochtonen welkom, want inburgeren doe je per definitie niet in hokjes.»

Hoe komen de kandidaten bij jullie terecht?

«Voor de klimclub werken we samen met de opvangcentra waar die jongeren verblijven. Bij de opleidingen merken we dat veel mensen doorverwezen wor-

Foto R. V.

den door mensen die de opleiding al gevolgd hebben en nu aan het werk zijn.»

Hoeveel cursisten hebben intussen een job?

«Van de eerste twee lichtingen hebben we alle 24 deelnemers naar een job begeleid. Van de laatste lichting hebben 10 van de 11 een job.»

Waar klimmen jullie?

«We klimmen in een klimzaal in Sint-Gillis, maar op termijn zouden we graag een eigen klimzaal en opleidingscentrum uitbaten. Momenteel zijn er te weinig klimfaciliteiten in Brussel. Zodra het weer het toelaat, gaan we buiten rotsklimmen. Voor veel vluchtelingen uit rurale gebieden doet het enorm veel deugd om eens terug in de natuur te zijn.»

(jm)

Hoe kan jij helpen?

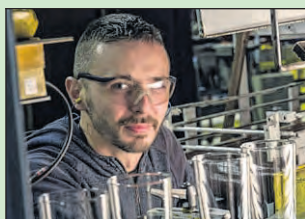
► Moedig jongeren aan om zich onder te dompelen in een professionele werkomgeving.

► Ondersteun internationale campagnes die zich richten op het beëindigen van moderne slavernij, mensenhandel en dwangarbeid.

► Ondersteun jobinitiatieven bij jongeren.

► Word verstrekker van microkrediet.

► Geef young professionals meer zekerheid en kies voor langetermijncontracten.

AFP / P. Huguen

► Zorg als werkgever ervoor dat je werknemers veilig hun beroep kunnen uitoefenen.

► Help financieel mee aan de uitbouw van school- en werkopleidingen die in het teken staan van talentontwikkeling.

DOELSTELLING 9: INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR

Het internet kan levens veranderen

9 INDUSTRIE, INNOVATIE EN INFRASTRUCTUUR

De SDG's

In 2015 namen de Verenigde Naties 17 Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals of SDG's) aan. De bedoeling is de wereld tegen 2030 op het spoor van de duurzame ontwikkeling te zetten, door economische, sociale en ecologische problemen aan te pakken. Iedere week zoomt Metro, als SDG Voice in 2018, in op een van die doelstellingen.

/// sdgs.be

DUURZAME ONTWIKKELINGS DOELSTELLINGEN

Belga/ B. Fahy

Miljarden mensen hebben geen toegang tot elektriciteit, sanitair of internet. Nochtans creëren investeringen in infrastructuur meer welvaart.

In de minst ontwikkelde landen is de basisinfrastructuur ondermaats. Wereldwijd hebben 2,6 miljard mensen geen toegang tot elektriciteit, 2,5 miljard mensen moeten het doen zonder sanitaire basisvoorzieningen, 800 miljoen mensen zonder toegang tot zuiver water en 1 à 1,5 miljard zonder een goede telefoonverbinding.

Meer dan 4 miljard mensen hebben geen toegang tot internet. Een verbinding met het wereldwijde web kan voor hen een rijke bron van kennis en informatie zijn en zo bijdragen tot innovatie en ondernemerschap. In België heeft 82% van de bevolking een internetverbinding, wat een goede score is. Toch hebben veel mensen niet de nodige digitale vaar-

digheden. Bovendien vallen sommige groepen uit de boot. Zo heeft 33,4% van de laagopgeleiden vrouwen nog nooit gebruik gemaakt van internet, tegenover 25,5% bij de mannen. Vooral de verkeersdruk is een belangrijk werkpunt voor ons land. Om de overvolle wegen te ontlasten, is een shift naar meer openbaar ver-

voer en fietsgebruik noodzakelijk. Momenteel wordt de auto (en motor) gebruikt voor zo'n 76% van het totale transport in ons land. De Verenigde Naties mikken tegen 2030 op 65% en op lange termijn moet dat zelfs dalen naar 50%. Ook investeringen in onderzoek zijn een belangrijke motor voor economische groei. Ze worden bij de Duur-

zame Ontwikkelingsdoelstellingen dan ook in één adem genoemd met investeringen in infrastructuur en industrie. België spendeert bijna 2,5% van het bbp aan onderzoek en ontwikkeling. Dat is meer dan het Europees gemiddelde van 2%, maar minder dan de doelstelling van 3% die de EU tegen 2020 wil bereiken.

(jm)

Hoe kan jij helpen?

Foto Umicore

- Financier projecten die infrastructuur leveren en zo bijdragen aan het uitbouwen van mensenrechten
- Ondersteun duurzame ondernemingen die gebruik maken van milieuvriendelijke grondstoffen
- Wees op de hoogte van de nieuwste technologieën en innovaties
- Werf meer onderzoekers en ontwikkelingsspecialisten aan in de industriële sector

- Gooi niet weg, maar doneer. Het is goed om je elektronische snuffjes regelmatig te vervangen, maar vaak werken deze nog prima
- Organiseer een klein evenement zodat mensen hun oude smartphone kunnen doneren
- Maak steden meer leefbaar door daken om te toveren tot groene zones. Deze plekken verbeteren niet alleen de luchtkwaliteit, ze verhogen ook de isolatienormen en reduceren overmatig lawaai

INTERVIEW

«We beseffen niet hoeveel waarde onze oude toestellen hebben»

Bij 'urban mining' worden grondstoffen uit elektronische toestellen gerecupereerd. Marjolein Scheers, woordvoerder van Umicore, legt uit hoe dat in zijn werk gaat.

Wat is 'urban mining'?

Marjolein Scheers: «Bij urban mining worden metalen niet ontgonnen via mijnbouw, maar worden ze gerecycleerd uit elektronische toestellen die we gebruiken in het dagelijks leven. We halen bijvoorbeeld metalen uit printplaten van computers, gsm's en katalysatoren van auto's.»

Om welke metalen gaat het?

«We kunnen zeventien verschillende metalen recyclen. Het gaat bijvoorbeeld om goud, zilver en koper. De materialen worden eerst samengesmolten, waarna we de metalen er stap voor stap uithalen. Uit 35.000 gsm's halen we ongeveer één kilo goud en heel wat andere metalen.»

Kunnen we nog beter recyclen?

«Momenteel wordt slechts een klein deel van de elektronische toestellen ingezameld. Zeker kleinere toestellen worden wel eens over het hoofd gezien. Mensen staan er niet altijd bij stil hoeveel waarde daar nog inzit. In een smartphone zit nog ongeveer 1 à 1,5 euro aan herbruikbare metalen.»

Ik heb nog een oude gsm liggen, wat doe ik daar best mee?

«Je oude gsm's en andere elektronische toestellen kan je binnenbrengen in het containerpark of bij een recyclepunt van Recupel.»

Belga/ J. Jacobs

De metaalslakken die overblijven na de recyclage, zouden onze waterlopen vervuilen, blijkt uit onderzoek waarover Apache berichtte. Hoe valt dat te rijmen met duurzame doelstellingen?

«Slakken van Umicore in Hoboken worden al vele jaren gebruikt in dijkversterkingswerken. Daarvoor hebben we toelating van de OVAM heeft na verschillende impactstudies. Er zijn nu nieuwe EU-normen die meer beschermend zijn voor levende organismen in oppervlaktewater. Op basis van bijkomende studies zal een nieuwe gebruikstoelating gevraagd worden. Tot zolang levert Umicore geen producten meer af voor die toepassing.»

«Uit twee studies blijkt voorlopig dat er geen impact is op organismen in het water en de bodem van de rivier en op het globale ecosysteem van de rivier.»

(jm)

DOELSTELLING 10: VERMINDEREN VAN DE ONGELIJKHEID

Inkomensongelijkheid is stabiel in België, maar ze bestaat

10 ONGELIJKHEID VERMINDEREN

Armoede terugdringen, is een van de doelstellingen van de internationale gemeenschap. Maar het succes ervan wordt bedreigd door de inkomensongelijkheid. De rijkdom in de wereld blijft wel groeien, maar is meer en meer in handen van een kleine, bevoorrechte groep. België doet het niet slecht op dit vlak, al blijft ook bij ons de inkomensongelijkheid bestaan.

De inkomenskloof tussen de armsten en de rijksten wordt almaar dieper. Ondanks de wil van de internationale gemeenschap om ook de armsten van de groei te laten genieten, zijn de cijfers die Oxfam publiceerde naar aanleiding van de Davos-top alarmerend. In 2017 kwam 82% van de nieuwe gecreëerde rijkdom in handen van de rijkste 1% van de bevolking. De armste 50% kreeg geen cent. Bij ons zijn de cijfers stabiel. België behoort tot de beste leerlingen op het vlak van inkomensongelijkheid. "Onze indicator is beter dan in de meeste andere landen. Maar er blijft wel ongelijkheid bestaan. Het netto-inkomen van de rijkste 20% is vier keer hoger dan dat van de armsten", zegt Henk Van Hootegem, adjunct-coördinator van het Steunpunt tot bestrijding van armoede, bestaansonzekerheid en sociale uitsluiting.

SOCIALE BESCHERMING EN OVERLEG

Die vrij goede resultaten zijn vooral te danken aan ons robuuste sociale-zekerheidssysteem en de sterke sociale dialoog in de gewesten. Hoewel de cijfers stabiel zijn op het niveau van de volledige bevolking, zijn er sterke variaties als we bepaalde bevolkingsgroepen isoleren. "Voor ouderen is de situatie verbeterd. Maar voor laaggeschoolden is ze verslechterd", vat Henk Van Hootegem samen. In deze context blijft het armoedepercentage relatief stabiel. Hoewel inkomensongelijkheid niet dezelfde indicatoren heeft als armoede, veroorzaakt het een vaak het ander en kruisen de gevolgen elkaar. "Je krijgt moeilijker toegang tot verschillende rechten zoals huisvesting of onderwijs... En het is ook moeilijker om je rechten te claimen", besluit Henk Van Hootegem.

AFP/ C. Archambault

CIJFER

9,5%

Dit percentage van de Belgische rijkdom is in handen van de armste 50%. Omgekeerd bezit de rijkste 10% zo'n 47% van de rijkdom.

Hoe kan jij helpen?

Respecteer de levenskeuzes van andere personen

► Reis en ontdek nieuwe culturen

► Lees kinderen verhalen voor waarin andere culturele achtergronden aan bod komen

► Help mee bouwen aan scholen, kantoren en woningen aangepast voor ouderen en mensen met een beperking

► Zeg «ja» tegen een loonsverhoging voor mensen uit de laagste inkomensklasse

► Verzet je tegen stereotypering.

AFP/ R. Asad

Schrijf een blog die je manier van denken naar een ander niveau tilt

► Ga samen de strijd aan met je lokale gemeenteraadsleden om ongelijkheid de wereld uit te helpen

Andere initiatieven

PC Solidarity is een Belgisch project van Close the Gap. Deze organisatie zonder winstoogmerk heeft als missie om de digitale ongelijkheid in de wereld te verminderen. Close the Gap biedt kwalitatieve computers van Europese bedrijven aan educatieve, sociale en medische projecten in ontwikkelingslanden.

— Oxfam Solidariteit monitort tal van projecten in België en ver daarbuiten. De NGO houdt zich ook bezig met het verdedigen van bepaalde belangen. Zo proberen ze het overheidsbeleid te beïnvloeden en belastingontduiking te bestrijden, zo niet worden regeringen de middelen ontnomen om tegen ongelijkheden op te treden.

KORTE METTEN

«We dreigen de strijd tegen armoede te verliezen»

Maaïke Vanmeerhaeghe van Oxfam waarschuwt dat als de inkomensongelijkheid blijft groeien de strijd tegen armoede zal verloren worden.

Hoe zit het met de ongelijkheid in de wereld?

«Op wereldniveau is de inkomensongelijkheid in de meeste landen toegenomen in vergelijking met de jaren 80. Zeven mensen op tien leven in een land waar de ongelijkheid is gegroeid, vooral omdat in grote landen zoals China en India de inkomensongelijkheid echt ontploft is.»

Wat is het grootste risico van inkomensongelijkheid?

«Als die te extreem wordt, heeft dat een impact op de armoedebestrijding. In het kader van de millenniumdoelstellingen, tussen de jaren 1990 en 2010, schreeuwden politici van de daken dat de strijd tegen armoede een groot succes was. En de resultaten waren inderdaad goed. Het aantal mensen dat

in extreme armoede leeft, is met de helft gedaald. Maar wat er niet bij gezegd wordt, is dat als de inkomensongelijkheid in die periode niet was toegenomen, 200 miljoen mensen extra uit hun extreme armoede zouden geraakt zijn. Zelfs 700 miljoen als de inkomensongelijkheid was gedaald. Erger nog, als de inkomensongelijkheid niet kleiner wordt, zullen er in 2030 nog altijd 200 miljoen mensen in extreme armoede leven. Als we die ongelijkheid nu niet aanpakken, gaat onze doelstelling om de armoede terug te dringen dus de mist in.»

Zijn er nog andere gevolgen?

«Dat hangt af van land tot land, maar over het algemeen heeft ongelijkheid grote gevolgen. Als ze te groot is, kunnen ze een impact hebben op de groei. Ofwel groeit het land wel, maar daalt de armoede niet. En dan is er nog de indirecte impact, sociale problemen, conflicten... Erger nog, grote ongelijkheid beïnvloedt ook het democratische proces. Extreme rijkdom creëert extreme macht die beslissingen beïnvloedt. In de States, bijvoorbeeld, is er een elite die de beslissingen neemt, vaak in het na-

Foto R.V.

deel van de bevolking.»

Wat zijn de oorzaken en hoe zijn die te bestrijden?

«De oorzaak van ongelijkheid is het economische systeem. Het neoliberalisme, het idee dat de staat niet moet ingrijpen, dat we moeten privatiseren, de race naar de laagste belastingen... Als we gelijkheid willen, moeten we progressievere belastingstelsels hebben, belastingontduiking en belastingparadijzen aanpakken. De ontwikkelingslanden verliezen elk jaar 100 miljard dollar door belastingontduiking. Dat is vier keer meer dan nodig is om alle ongeschoolde kinderen naar de klas te sturen! Overheden worstelen momenteel met het verlagen van hun belastingtarieven voor bedrijven. Dat is een kortetermijnbeleid dat dringend herzien moet worden.»

(ad)

DOELSTELLING 11: DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN

Steden staan voor een grote klus

Meer dan de helft van de wereldbevolking leeft in steden. Deze evolutie zal zich nog doorzetten. De uitdagingen zijn gigantisch en daar zet SDG 11 op in.

De bevolkingstoename in ontwikkelingslanden leidt tot steeds meer megasteden van ruim 10 miljoen inwoners, zoals Sao Paulo, Mexico City of New Delhi. Extreme armoede heeft als gevolg dat veel mensen er in sloppenwijken terechtkomen. Daar ontbreken essentiële basisvoorzieningen zoals proper water, elektriciteit, onderwijs... In het verkeer is er een drukte van jewelste met ellenlange files en luchtvervuiling als gevolg. Ook Westerse landen kampen met de gevolgen van verstedelijking zoals teveel fijn stof. De bevolking vergrijst en dat vereist aangepaste woningen en specifieke zorginstellingen. Kortom, steden staan voor een enorme klus om duurzame leefomgevingen te creëren.

ACTIE!

Steden wereldwijd nemen nu 3% van het aardoppervlak in, maar verbruiken 60 tot 80% van de energievoorraad. Ze veroorzaken 75% van de totale CO₂-uitstoot. Als we niets doen, zal deze nefaste impact op het klimaat nog groter worden. Het tij moet dus dringend keren. De Ver-

enigde Naties wil met SDG 11 lokale politici en andere actoren aanzetten om initiatieven te nemen. Iedereen draagt op zijn terrein verantwoordelijkheid. SDG 11 is ambitieus. Tegen 2030 moeten er voor iedereen veilige, betaalbare huisvesting en basisdiensten zijn. Ook heeft iedereen recht op duurzame mobiliteit. Het netwerk van openbaar vervoer moet toegankelijk zijn voor mensen met een handicap, kinderen en ouderen. Ook ruimtelijke planners krijgen een opdracht. Steden evolueren en dat vergt een doordachte aanpak met inspraak voor de bewoners en het behoud van het natuurlijke en culturele erfgoed. De afgelopen jaren waren er verschillende natuurrampen die vaak de meest kwetsbare mensen het hardst troffen. Wetenschappers gaan er van uit dat de klimaatcrisis nog meer rampen zal veroorzaken, vooral met water. Het komt er dus op aan maatregelen te nemen om de impact ervan te verminderen.

GEZONDE LEEFOMGEVING

SDG 11 streeft ook naar steden waar het aangenaam en gezond is om te wonen. Dat betekent onder meer

AFP / B. Guay

een goede luchtkwaliteit, voldoende groene openbare ruimtes, het versterken van verantwoorde ecologische samenwerkingsverbanden. In verschillende landen, ook in België, duiken er steeds meer projecten op die uitgaan van korte keten, lokale economie, hernieuwbare energie, het recycleren van materialen... Er is nog een lange weg te gaan, maar de tijd dringt.

CIJFER

60 %

Tegen 2030 zal 60% van de wereldbevolking in een stedelijke omgeving leven. Deze evolutie zal vooral in ontwikkelingslanden voelbaar zijn.

11 DUURZAME STEDEN EN GEMEENSCHAPPEN

De SDG's

In 2015 namen de Verenigde Naties 17 Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals of SDG's) aan. De bedoeling is de wereld tegen 2030 op het spoor van de duurzame ontwikkeling te zetten, door economische, sociale en ecologische problemen aan te pakken. Iedere week zoomt Metro, als SDG Voice in 2018, in op een van die doelstellingen.

/// sdgs.be

DUURZAME ONTWIKKELINGS DOELSTELLINGEN

Hoe kan jij helpen?

AFP / T. Samson

Sensibiliseer je omgeving om de CO₂-uitstoot in je stad te verminderen.

► Maak gebruik van het openbaar vervoer, fietsen en andere vormen van transport die het milieu respecteren. met een beetje moeite, wordt het een handige gewoonte.

► Verlaag de prijzen van openbaar vervoer in gebieden waar er veel autoverkeer is.

► Ondersteun sociale woonwijken. Integreer personen uit verschillende sociale klassen in het beleidsproces. Zo worden er beslissingen genomen die positief zijn voor hun directe omgeving.

► Bezoek eens cultureel erfgoed of natuurlijke bronnen in je omgeving. Praat en deel het met je vrienden en familie.

«Uitwisselen van ervaringen werkt motiverend»

Lokale besturen zijn gangmakers van een duurzaam stedelijk beleid. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten biedt ondersteuning.

Hoe kan een gemeentebestuur duurzame ontwikkelingsdoelen (SDG's) opnemen in het beleid, gaande van armoede, welzijn, consumptie, onderwijs, gender, energie over water...? En hoe kan je inwoners ervoor warm maken? VVSG, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten startte een piloottraject met 20 gemeenten en steden. Er is ruimte om te experimenteren, ervaringen te delen en na te denken over beleidsprocessen. De pilootgroep komt vier keer per jaar samen. De gemeenten krijgen ook aparte begeleiding op maat. Het traject startte in mei 2017 en loopt nog tot 2019. De piloot kan terugvallen op een klankbordgroep met externe experts en medewerkers van VVSG.

Mieck Vos, algemeen directeur van VVSG: «Onze oproep kende veel bijval. Het uitwisselen van ervaringen is motiverend en leidt tot een actieve betrokkenheid. Het blijft niet bij die 20, hun bevindingen delen we met alle 308 gemeenten.»

STRATEGISCHE AANPAK

VVSG wil met de pilootgroep ook nagaan hoe gemeentebesturen op langere termijn kunnen werken. Mieck Vos: «Het is goed dat de verschillende deelnemers in hun gemeente of stad een strategische functie uitoefenen. Zij hebben een globaal overzicht en kunnen initiatieven op gang trekken. Het is een hele uitdaging om de 17 SDG's in te bedden in de lokale werking en die ook met verschillende spelers te realiseren. Daar denken we goed over na.»

De inzet is groot bij zowel grote steden als kleine gemeenten. Steden hebben een uitgebreid ambte-

Foto R. V.

narenkorps en organisaties die werken aan duurzaamheid. «Kleine gemeenten hebben dan weer het voordeel dat ze vlot alle spelers kunnen samenbrengen», aldus Mieck Vos. Ze wijst er op dat ook VVSG zelf werkt aan de SDG's en zo een voorbeeldfunctie vervult.

DUURZAME ADRESSEN

Oostende maakt deel uit van de pilootgroep. Vertegenwoordigers Martine Landuyt, Charlotte Logghe en Andries Vienne: «Er lopen verschillende projecten. Zo sensibiliseren we de inwoners met ons Ecoplan. Daarop staan ecologische en duurzame adressen. Het zijn groene tips bij het shoppen of het uitgaan. Positief is dat het handelaars stimuleert om mee te werken. We realiseren ook een voedselstrategie. Klanten die op restaurant de portie van een gerecht te veel vinden, kunnen de rest meenemen in een doosje. Anders zou het weggegooid worden. Ook toeristen kunnen we bij dit verhaal betrekken. De duurzaamheidstoets is cruciaal. Kan het materiaal dat we aankopen, gerecycled worden? Wordt het openbaar vervoer maximaal ge-

bruikt? In het Sociaal Huis, het OCMW, spelen SDG's zoals armoede of diversiteit een grote rol, al tijd al. Duurzaamheid betekent daar onder meer goede trajectbegeleiding die leidt tot een nieuwe, zinvolle levenssituatie.»

VERBINDEN

Judith Schrijvers en Hilt Rigouts komen uit Hoogstraten. Ook zij zijn enthousiast: «Het voordeel van de SDG's is dat je een thema in een breder perspectief kunt plaatsen. Zo werken we aan veilige schoolstraten. We combineren mobiliteit, een kindvriendelijke aanpak en participatie. We merken ook dat je meer bereikt als je mensen in hun wijk laat samenwerken. Nog een voorbeeld is de lokale voedselstrategie. Ook dat trekken we open naar landbouw, de verwerkingsindustrie, consumenten enzovoort. We gaan telkens op zoek naar een gemeenschappelijk verhaal dat zaken in beweging zet. Hoogstraten heeft een stedenband met een gemeente in Benin. Boeren bij ons, maar ook in Benin kampen vaak met de weersomstandigheden. Dat werkt verbindend.»

DOELSTELLING 12: DUURZAME CONSUMPTIE EN PRODUCTIE

Een label om anders te consumeren

Om duurzame ontwikkeling tot stand te brengen, moeten consumenten dringend hun footprint verkleinen. En daar horen onvermijdelijk andere consumptiewijzen bij.

Een aanzienlijk deel van de wereldbevolking consumeert nog altijd te weinig om zelfs maar aan hun basisbehoeften te voldoen. Tegelijkertijd verbruikt een ander deel veel meer grondstoffen dan onze planeet produceert. 'Earth Overshoot Day', de dag waarop de mensheid op krediet leeft, valt elk jaar wat vroeger (2 augustus in 2017). Volgens de berekeningen van het Global Footprint Network overschrijdt onze consumptie met 70% de beschikbare natuurlijke rijkdommen. Dat betekent dat we 1,7 planeet nodig hebben om aan onze behoeften te voldoen.

Nog verontrustender is dat die situatie hopeloos lijkt. De opkomst van de middenklasse in landen die tot enkele jaren geleden nog onderontwikkeld waren, zet die resources nog meer onder druk. «Om economische groei en duurzame ontwikkeling tot stand te brengen, moeten we dringend onze ecologische voetafdruk verkleinen», zegt de VN. En dat kan alleen maar door anders te gaan produceren en consumeren.

Foto Pixabay

STRENGE CRITERIA

Europese consumenten die op zoek zijn naar milieuvriendelijke producten kunnen terecht bij het Ecolabel. Dankzij de bloem op het etiket herkennen consumenten in één oogopslag kwaliteitsvolle producten die het milieu respecteren, zoals schoonmaakmiddel-

en, zakdoekjes, schoenen, douchegels, zeep en zelfs hotels. In heel Europa dragen meer dan 50.000 producten en diensten dit label.

Er zijn steeds meer groene labels, maar het EU Ecolabel onderscheidt zich door rekening te houden met de hele levenscyclus van een product:

van de winning en de selectie van grondstoffen tot het productieproces en het moment dat het product afval wordt. De verspreiding van deze ecologisch verantwoorde producten moet een efficiënt beheer van de natuurlijke hulpbronnen bevorderen.

12 VERANTWOORDE CONSUMPTIE EN PRODUCTIE

De SDG's

In 2015 namen de Verenigde Naties 17 Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals of SDG's) aan. De bedoeling is de wereld tegen 2030 op het spoor van de duurzame ontwikkeling te zetten, door economische, sociale en ecologische problemen aan te pakken. Iedere week zoomt Metro, als SDG Voice in 2018, in op een van die doelstellingen.

/// sdgs.be

DUURZAME ONTWIKKELINGS DOELSTELLINGEN

Zo kan jij je steentje bijdragen

- Organiseer schooluitstappen tijdens dewelke de leerlingen minstens een uur per week afval helpen opruimen in parken of op het strand.

- Houd geen kleren of andere objecten bij die je toch niet meer gebruikt. Geef ze dan liever weg.

- Werk samen met restaurants en hotels die hun voedseloverschotten anders zouden weggooien.

- Sta niet te lang onder de douche en vul je bad niet tot aan de rand.

- Was je kleren met koud water. Warm water kost meer energie.

Foto R.V.

- Recycleer.

- Drink water van de kraan.

Projecten:

1) NNOF: In het licht van de nieuwe uitdagingen waarmee bedrijven geconfronteerd worden, biedt NNOF een service die een «duurzame transformatie van de werkomgeving» belooft.

2) Foodsavers: Om de voedselverspilling van supermarkten te bestrijden, herverdeelt dit solidariteitsplatform van het OCMW van Gent voedsel dat nog geschikt is voor consumptie onder organisaties die de armen helpen.

3) Gids voor duurzame aankopen: Voedsel, transport, bouw, huishoudtoestellen... Dit platform helpt je duurzame aankopen te doen, met respect voor het milieu en waardige sociale omstandigheden.

«Wat telt, is de eerste stap zetten»

Jonas Moerman, expert van de vzw écoconso (Waals Gewest), is ervan overtuigd dat elke burger op zijn eigen schaal de footprint van onze voedselconsumptie kan verkleinen. Hij geeft ons alvast enkele tips.

1: «Eet minder vlees», want de productie ervan vergt veel meer eiwitten dan die van groenten. Rood vlees (rund, lam, schaap...) is het grootste probleem, want herkauwers hebben veel grondstoffen nodig en stoten grote hoeveelheden methaan uit. Ik zeg niet dat iedereen vegetariër moet worden, maar je kan verantwoordelijker consumeren door minder vlees te eten of te kiezen voor kwaliteit.»

2: «Consumeer minder zuivelproducten», die ook dieren en een energieverslindend productieproces vereisen.»

3: «Kies voor lokale en seizoensgebonden bioproducten. Afgezien van de problemen die gepaard gaan met pesticiden en de productie van meststoffen, kies je best voor 'lokale bio' en vermijd je maar beter producten die per vliegtuig vervoerd worden, om voor de hand liggende redenen. Ideaal gezien zijn producten ook seizoensgebonden. Lokale bioproducten die uit verwarmde serres komen, verbruiken ook heel veel energie. Bovendien is seizoensvoedsel beter en goedkoper. Soms bieden groepsaankopen interessante prijzen voor gezinnen die op zoek zijn naar kleine en gezonde uitgaven.»

4. «Kies in de mate van het mogelijke een ander, milieuvriendelijk vervoermiddel. Soms is boodschappen doen met de auto de grootste ecologische voetafdruk van de voedselconsumptie. Ga dus zoveel mogelijk naar een

Beeld RTBF

winkel in je buurt.»

5. «Vermijd plastic voor kortetermijngebruik. Er zijn herbruikbare verpakkingen in overvloed en bulkwinkels zijn een volwaardig alternatief. Je kan er hoeveelheden kopen die aangepast zijn aan je verbruik.»

6. «Kant-en-klaarmaaltijden zijn snel en handig», maar de verhouding gewicht/prijs per stuk is niet interessant. Neem de tijd om te koken. Zelfs met bioproducten is dat goedkoper. En vooral gezonder.»

7. «Alle combinaties zijn mogelijk. Je moet gewoon de eerste stap zetten, hoe klein die ook is.»

DOELSTELLING 13: MAATREGELEN NEMEN TEGEN DE KLIMAATVERANDERING

Dringend nood aan klimaatactie

Onze planeet verdrinkt, verstikt en verbrandt. Overal ter wereld ondervinden mensen de onomkeerbare gevolgen van de klimaatopwarming, die alle planten- en diersoorten bedreigt. Alle rapporten zijn eensluidend: we moeten dringend de schade beperken en werken aan een ambitieus beleid, in het belang van de toekomstige generaties.

Onze planeet ondervindt de impact van de gestage toename van de uitstoot van broeikasgassen sinds de jaren 90. De luchtkwaliteit verslechtert en stikstof en fijnstof veranderen de atmosfeer in een stille moordenaar die elk jaar verantwoordelijk is voor honderdduizenden voortijdige sterfgevallen. Overal gaan fauna en flora achteruit. Volgens het WWF kan de temperatuurstijging deze eeuw nog de helft van alle planten- en diersoorten met uitsterven bedreigen.

Naast de ontregeling van heel wat fragiele ecosystemen, werkt de klimaatopwarming ook natuurrampen in de hand. Smeltende gletsjers, veranderingen in de oceaantemperatuur en stijgende waterspiegels verzwellen hele regio's en drijven gro-

te groepen mensen op de vlucht. Alleen al in 2017 werden 18,8 miljoen mensen dakloos door overstromingen, aardbevingen, tsunamis, stormen of cyclonen, zo berekende het Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC). Ondanks die vaststellingen verkleint de menselijke activiteit niet. Wetenschappers voorspellen dan ook dat de verwoestende effecten in een stroomversnelling zullen komen.

'AKKOORDEN' SLEPEN AAN

Om een plaag in te dammen die ook miljarden dollars per jaar kost, hebben 200 landen in 2015 via de Akkoorden van Parijs afgesproken om de stijging van de temperaturen onder de kritische drempel van 2°C te houden in vergelijking met het pre-

industriële tijdperk. Dit historische, universele akkoord stippelt een routekaart uit om de uitstoot van broeikasgassen zo snel mogelijk te verminderen. Probleem: de beloftes van de ondertekenende landen leiden de wereldthermometer naar een stijging van + 3°C.

Op een moment dat Donald Trump de Verenigde Staten terugtrekt uit dit akkoord, slepen de onderhandelingen over het toepassingskader aan. Nochtans tonen verschillende studies dat er flink zou kunnen bespaard worden op de volksgezondheid als er een ander klimaatbeleid

zou gevoerd worden. 2018 is een cruciaal jaar in de strijd tegen de klimaatverandering. De VN-klimaatop in Polen in december 2018 moet ambitieuzer zijn en het Akkoord van Parijs operationeel maken. Alle wijzers staan in het rood. Er is haast bij! (gg)

13 KLIMAATACTIE

De SDG's

In 2015 namen de Verenigde Naties 17 Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals of SDG's) aan. De bedoeling is de wereld tegen 2030 op het spoor van de duurzame ontwikkeling te zetten, door economische, sociale en ecologische problemen aan te pakken. Iedere week zoomt Metro, als SDG Voice in 2018, in op een van die doelstellingen.

/// sdgs.be

**DUURZAME
ONTWIKKELINGS
DOELSTELLINGEN**

Zo kan jij je steentje bijdragen

› Moedig je school of je bedrijf aan om elk jaar een nieuwe boom te planten.

› Composteer je voedselresten. Als je in de stad woont, kan je een (buurt)composthoop zoeken, in Brussel kan je terecht bij vzw Worms.

› Rijd minder met de auto. Ga te voet, neem de fiets, neem de bus of tram of kies voor carpoolen.

› Trek de stekker uit het stopcontact van je televisie, je computer en andere technische apparaten wanneer je ze niet gebruikt.

› Gebruik herbruikbare zakken wanneer je boodschappen doet.

AFP / L. Venance

Nog beter, koop je aankopen in bulk en neem je eigen herbruikbare doos mee.

› Droog je haren en je kledij op een natuurlijke wijze, in de open lucht.

Projecten:

1) The Shift: In 2015 sloegen een honderdtal Belgische bedrijven, ngo's en academische instellingen de handen in elkaar voor het gemeenschappelijke project Coalition for the Climate. Op basis van wetenschappelijk meetbare doelstellingen (bijvoorbeeld de vermindering van hun CO2-uitstoot) voeren ze binnen 'The Shift' individuele acties en collectieve projecten tegen de klimaatopwarming uit.

2) De Klimaatzaak: Elf burgers verwijten de federale overheid en de Brusselse, Vlaamse en Waalse Gewesten een «gebrek aan coördinatie en nalatigheid op het vlak van klimaatbeleid». Ze hebben een vzw opgericht om klacht in te dienen tegen de Belgische overheden. Intussen hebben zich al zowat 35.000 landgenoten aangesloten bij het initiatief.

KORTE METTEN

«Politici moeten coherent zijn op klimaatvlak»

Door een gebrek aan samenwerking tussen de verschillende machtsniveaus, die in de clinch liggen over netelige dossiers, is België zijn status van voorbeeldige Europese leerling kwijt in de strijd tegen de klimaatopwarming. Noé Lecocq, klimaatexpert bij Inter-Environnement Wallonie (IOE), dringt er bij de autoriteiten op aan om «klimaatsamenhang» te tonen.

Foto R.V.

«België deed het niet slecht, maar dat is verleden tijd. Na een minimum in 2014, zat de uitstoot van broeikasgassen in 2015 en 2016 weer in stijgende lijn. En volgens de laatste Europese voorspellingen dreigt ons land de doelstelling van 15% minder uitstoot tegen 2020 niet te halen.»

Hoe valt die stijging te verklaren?

«Er is jammer genoeg geen echt klimaatbeleid in België. Ons land vertrouwde op een verandering van industrieel weefsel, waaronder de sluiting van verschillende staalactiviteiten. Maar de uitstoot van de transportsector, bijvoorbeeld, is blijven stijgen. Er is een structureel beleid nodig om die vervuiling tegen te gaan. En coherentie. Het gaat niet op om slagvaardige speeches over het klimaat te geven, maar tegelijk maatregelen te nemen die nog meer in de kaart spelen van de auto, de ontwikkeling van luchthavens en het luchtverkeer. Dat is pure schizofrenie.»

Wordt België vertraagd door een te logge administratie?

«Ik zou eerder zeggen een te logge politiek. Het akkoord over de verdeling van de inspanningen tussen de federale

overheid en de gewesten liet lang op zich wachten wegens politieke meningsverschillen. Je mag niet vergeten dat dit akkoord gaat over het bereiken van de doelstellingen voor 2020, die al bijna een decennium bekend zijn! De politieke wereld moet dringend af van die confrontatiecultuur en samenwerken. Er staat te veel op het spel. De doelstellingen voor 2030, die op Europees niveau zijn vastgelegd, verplichten België om zijn uitstoot met 35% te verlagen tegenover 2005. De verduidelijking van het stappenplan kan nu veel sneller geregeld worden.»

Wat moet de prioriteit van ons land zijn?

«In het kader van de nationale energie/klimaatplannen die de Europese landen moeten uitwerken om de doelstellingen voor 2030 te behalen, zijn er veel opties mogelijk. Maar als we één concrete actie moeten kiezen om zo snel mogelijk uit te voeren, zou ik zeggen: gebouwen en ruimtelijke ordening. We hebben energie-efficiëntere gebouwen nodig, die met een minimum aan verplaatsingen bereikbaar zijn. Het is fundamenteel om te werken aan de structuur van ons grondgebied, want die bepaalt hoeveel energie we verbruiken.» (gg)

DOELSTELLING 14: BEHOUD VAN DE MARITIEME ECOSYSTEMEN

Vervuiling bedreigt oceanen

De maritieme ecosystemen staan zwaar onder druk door de menselijke ontwikkeling. Hun behoud is een van de 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van de VN.

Maritieme ecosystemen zijn van essentieel belang voor de biodiversiteit, het klimaat en bij uitbreiding de mens. Nochtans worden onze zeeën en oceanen vaak achtergesteld in de strijd tegen de klimaatverandering. En dat terwijl ze door verschillende soorten vervuiling bedreigd worden:

plastic, koolwaterstof, onderwaterge-luid...

DE OORLOG TEGEN PLASTIC

In de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen van 2015 krijgen de oceanen daarom een bevoorrechte plaats.

De internationale gemeenschap moet de maritieme vervuiling, en dan vooral de plastic afvalberg, dringend reduceren. De Europese Commissie lanceerde net een reeks voorstellen om verschillende soorten wegwerpplastic te verbieden, waaronder oorstokjes en rietjes. In België lanceerde Test-Aankoop vorige week een petitie die supermarkten oproept vooruit te lopen op die toekomstige normen, uit vrees dat het wetgevingsproces te lang zal aanslepen. Enkele industriële groepen ondernemen nu al actie. Zo ontwikkelt Ecover flessen van 100%

gerecycleerd en 100% recycleerbaar plastic.

Heel wat landen hebben trouwens al maatregelen genomen tegen plastic zakken, die al te vaak in de natuur of in zee belanden. In ons land is de verspreiding van wegwerpzakken al verboden, met enkele uitzonderingen (vis- en slagersafdeling van supermarkten, bijvoorbeeld). Rwanda gaat op zijn beurt voor een totaalverbod.

OVERBEVISSING

De maritieme biodiversiteit wordt ook bedreigd door ongereguleerde visvangst. De VN pleit voor een reglementering, zodat de visbestanden zich kunnen herstellen. Het wil ook dat de lidstaten de meest destructieve vismethoden verbieden. Het Europees parlement heeft intussen een verbod uitgevaardigd op elektrisch vissen, een heel destructieve praktijk. Ngo's voor milieubescherming betreuren wel dat er een uitzondering is gemaakt voor Nederlandse vissers. Het belangrijkste doel van de VN is de visbestanden zo snel mogelijk te herstellen tot een niveau dat een maximale permanente opbrengst mogelijk maakt.

De SDG's

In 2015 namen de Verenigde Naties 17 Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals of SDG's) aan. De bedoeling is de wereld tegen 2030 op het spoor van de duurzame ontwikkeling te zetten, door economische, sociale en ecologische problemen aan te pakken. Iedere week zoomt Metro, als SDG Voice in 2018, in op een van die doelstellingen.

/// sdgs.be

**DUURZAME
ONTWIKKELINGS
DOELSTELLINGEN**

CIJFER

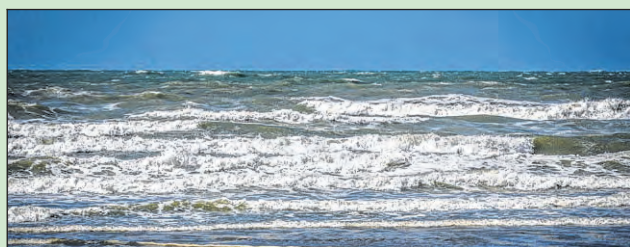
99 %

De oceanen bedekken 75% van het aardoppervlak, bevatten 97% van het water op aarde, en vertegenwoordigen 99% van de ruimte om te leven op onze planeet.

AFP / S. Lai

Het jaar van de Noordzee

Belga / K. Desplenter

België heeft 2018 uitgeroepen tot het jaar van de Noordzee. De FOD Leefmilieu verklaart die keuze door het belang van de zee voor de mens. «De zee regelt het klimaat, geeft ons toegang tot de rest van de wereld en schenkt ons vis, schaal- en schelpdieren», benadrukken de initiatiefnemers van de campagne. De Federal Truck houdt halt op de dijk van

Nieuwpoort op 7 juli, en in De Panne op 8 juli, telkens van 11u tot 17u. Bezoekers krijgen er informatie en er worden opruimingsacties op het strand en 'clean beach classes' georganiseerd, om kinderen te sensibiliseren voor de afvalproblematiek op zee.

/// facebook.com/noordzee2018

Wat kan je doen:

- Ga als vrijwilliger het strand helpen opkuisen als je in de buurt van de kust woont.
- Koop vis met een MSC-label.
- Gebruik minder plastic, want dat komt vaak in de oceaan terecht.
- Koop geen wilde of zoutwatervissen voor je aquarium.
- Kies voor verantwoorde vrijetijdsactiviteiten zoals varen, kajaken en duiken.
- Verklein je ecologische voetafdruk in de strijd tegen de klimaatopwarming, want die heeft negatieve gevolgen voor het onderwaterleven.

KORTE METTEN

«Microplastics zijn een probleem voor onze gezondheid»

De vervuiling door microplastics verontrust de voorvechters van het milieu en de menselijke gezondheid meer en meer. Jeroen Verhoeven van Greenpeace pleit voor een heffing op plastic flessen.

Wat zijn microplastics?

«Dat zijn minuscule deeltjes plastic die rechtstreeks afkomstig zijn van cosmeticaproducten. Producenten hebben de gewoonte ze toe te voegen aan tandpasta, crèmes... Er zijn ook indirecte bronnen, zoals de afbraak van plastic afval in de oceanen. Denk maar aan banden, rietjes, meubels, flessen...»

Hoe veroorzaken ze problemen?

«Op termijn komen die deeltjes in de dieren terecht, en dat kan schadelijk zijn. Het is ook een probleem voor de mens, want die deeltjes belanden via vissen en zeevruchten in de voedselketen. En ze reizen niet alleen, want ze transporteren hormoonontregelende stoffen, die vruchtbaarheidsproblemen veroorzaken en kankerverwekkend zijn.»

Wat zijn de oplossingen?

«Er is actie op verschillende niveaus nodig. Een van de oplossingen is een systeem van statiegeld invoeren op plastic. In België zijn er heel wat politieke obstakels voor dit project, enkel om ideologische redenen. Het idee dat we bedrijven zo min mogelijk beperkingen moeten opleggen. We hopen dat België het voorstel van de Europese Commissie zal steunen om weg-

Foto R.V.

werpplastic te verbieden. Die richtlijn moet zo snel mogelijk ingevoerd worden.»

De minister van Duurzame ontwikkeling, Marie-Christine Marghem, is blij met het akkoord om microplastics te beperken in cosmetica en schoonmaakmiddelen.

«Het probleem van dat akkoord is dat het niet bindend is. De producenten kunnen blijven doen wat ze willen... Dat is jammer. De productienormen moeten herzien worden, om problematische substanties te verbieden. Alleen zo kunnen we de hoeveelheid microplastics in de oceanen terugdringen.»

Camille Goret
@Camille_Goret

DOELSTELLING 15: LEVEN OP HET LAND

Alarm voor het leven op het vasteland

De mens kan niet zonder biodiversiteit. Van minuscule insecten tot grote zoogdieren, de planeet heeft alle soorten nodig om onze voeding te kunnen produceren.

Voor velen zijn biodiversiteit en de bijdragen van de natuur aan het welzijn van de mens te wetenschappelijk en te ver verwijderd van de dagelijkse realiteit. Maar niets is minder waar. De natuur en biodiversiteit zijn onmisbaar om de voeding van zeven miljard mensen te produceren. De Verenigde Naties hebben van de bescherming van het leven op het land daarom een van de 17 duurzame ontwikkelingsdoelstellingen gemaakt. Voorlopig staan we er slecht voor. De beschikbare landbouwgrond verdwijnt 30 tot 35 keer sneller dan vroeger. Droogte en woestijnvorming winnen elk jaar terrein. De VN benadrukt dat dit fenomeen dringend in de kiem gesmoord moet worden en pleit voor een herstel van ecosystemen zoals bossen, wetlands, dorre omgevingen en bergen.

ZESDE UITSTERVING

En als we de wetenschappers mogen geloven, is daar haast bij. Ze voorspellen dat de Aarde zal geconfronteerd worden met een massale uitsterving van soorten. De eerste

sinds het verdwijnen van de dinosaurussen, 65 miljoen jaar geleden, en de zesde in 500 miljoen jaar tijd. «In elke regio – met uitzondering van enkele positieve voorbeelden – worden de biodiversiteit en het vermogen van de natuur om bij te dragen aan het welzijn van de mens gedegradeerd, gereduceerd of vernietigd door woongebieden, overexploitatie en niet-duurzaam gebruik van natuurlijke hulpbronnen, water en luchtvervuiling, de toename van invasieve soorten en klimaatverandering», zegt Robert Watson, de voorzitter van het Intergouvernementeel Platform voor Biodiversiteit.

Aan dit tempo zullen de visbestanden in de Aziatisch-Pacifische zone binnen 30 jaar uitgeput zijn. In Afrika dreigt tegen 2100 meer dan de helft van de vogel- en zoogdiersoorten uit te sterven. Door de groeiende impact van de klimaatverandering zou het verlies aan biodiversiteit tegen 2050 kunnen oplopen tot 40% in Noord- en Zuid-Amerika (nu bedraagt die al 31%). In de afgelopen eeuw zijn elk jaar gemiddeld twee gewervelde soorten van de

AFP / F. Guillot

aardbol verdwenen. En een andere staat op het punt te verdwijnen, na de recente dood van Sudan, de beroemde witte neushoorn uit Kenia en de laatste reu van zijn soort. «Als we zo voortgaan, wordt de zesde uitsterving – de eerste veroorzaakt door de mens! – een feit», besluit Robert Watson.

CIJFER

30 %

Het bos, dat 30% van het aardoppervlak beslaat, is een levensbelangrijke habitat voor miljoenen soorten.

Komende donderdag zit koningin Mathilde een ronde tafel voor met vertegenwoordigers van bedrijven die zich inzetten voor duurzaamheid. Als pleitbezorger van de SDG's van de Verenigde Naties, onderstreept ze andermaal het belang van de ambitieuze duurzame ontwikkelingsagenda binnen de Belgische privésector. De ontmoeting vindt plaats bij het bedrijf Efarmz in Anderlecht.

15

LEVEN OP HET LAND

De SDG's

In 2015 namen de Verenigde Naties 17 Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals of SDG's) aan. De bedoeling is de wereld tegen 2030 op het spoor van de duurzame ontwikkeling te zetten, door economische, sociale en ecologische problemen aan te pakken. Iedere week zoomt Metro, als SDG Voice in 2018, in op een van die doelstellingen.

/// sdgs.be

DUURZAME ONTWIKKELINGS DOELSTELLINGEN

Wat kan jij doen?

- Gebruik geen pesticiden, die in rivieren en meren terechtkomen.
- Neem deel aan projectfinanciering om bodems te rehabiliteren.
- Koop gerecycleerde producten en tweedehands wanneer mogelijk.
- Eet minder vlees. De productie en distributie van vlees hebben een enorme impact op de uitstoot van broeikasgassen.
- Eet seizoensproducten. Die zijn beter, goedkoper en ecologischer.
- Maak gebruik van stedelijke en lokale landbouw. In Brussel produceren stadsboerderijen groenten, champignons en insecten.
- Composteer je afval in je tuin of in een buurtcompost (zoals dat van de vzw Worms).

AFP / L. Venance

- Gebruik autodeeldiensten in plaats van je eigen wagen. In de stad bezetten auto's, zelfs als ze geparkeerd staan, vele vierkante kilometers grond. Een gebied dat kan worden getransformeerd in een park of bos.

Andere initiatieven

- Het bedrijf Spadel werkt samen met BeeOdiversity om enkele wetlands in de buurt van Spa te beschermen. Bijen zijn een uitstekend hulpmiddel om de kwaliteit van de biodiversiteit in een regio te meten.
- Het project Life Elia zet zich in om schuilplaatsen voor biodiversiteit te creëren onder hoogspanningslijnen. De vegetatie wordt er niet meer volledig stukgemaakt, zoals vroeger, maar beheerd door boeren. Die gebruiken ze bijvoorbeeld als weiden.

Belgische ontwikkelingssamenwerking op de bres voor biodiversiteit

De afgelopen vijf jaar heeft de Belgische ontwikkelingssamenwerking het behoud van biodiversiteit opgenomen in haar programma's. Eind mei waren vertegenwoordigers van de partnerlanden te gast in Brussel. Zij stelden een «heel positieve balans» op van dit initiatief.

Onlangs organiseerde het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen een symposium in het kader van de afsluiting van de eerste vijfjarige fase van het CEBioS-programma. Dat ijvert voor het behoud en duurzaam beheer van de biodiversiteit in de partnerlanden van de Belgische ontwikkelingssamenwerking. Met een budget van 6 miljoen euro is dit partnerschap enerzijds bedoeld om «de kennis en capaciteiten van de partnerlanden te versterken» en anderzijds om «de biodiversiteit te bevorderen in projecten van het Belgisch Ontwikkelingsagentschap (Enabel) of ngo's», zegt de coördinator van CEBioS, Luc Janssens de Bisthoven.

Concreet houdt CEBioS zich bezig met het opleiden van jonge onderzoekers in de taxonomie (het ontdekken en beschrijven van nieuwe soorten) en met het verbeteren van de communicatie over hun onderzoek met de autoriteiten. Ook het opstellen van lexicons met details over habitats, planten en lokale namen in bepaalde beschermde gebieden maakt deel uit van zijn opdracht. In Benin, bijvoorbeeld, «zijn de verwachtingen enorm», zei Jean-Didier Akpona, een onderzoeker van de Universiteit van Abomey-Calavi, tijdens het symposium. «De grootste uitdaging is het ontwikkelen van modellen die de bevolking in staat

AFP / J. Sarmiento

stellen zich te ontwikkelen en uit de armoede te geraken, mét behoud van de natuurlijke hulpbronnen.» Op een moment waarop de planeet geconfronteerd wordt met de zesde massale uitsterving van soorten, veroorzaakt door de mens, heeft «de biodiversiteit meer dan ooit bescherming nodig», aldus het Intergouvernementeel Platform voor Biodiversiteit en Ecosystemendiensten (IPBES). «Zo'n 58% van de aardoppervlakte is zo verzwakt dat de diensten van de natuur (zoals waterzuivering, bodemvruchtbaarheid, bestuiving enz.) niet meer naar behoren werken.» Dankzij overtuigende resultaten en ondanks bescheiden middelen in verhouding tot de uitdagingen, wordt het CEBioS-programma met nog eens vijf jaar verlengd. ■

DOELSTELLING 16: VREDE, JUSTITIE EN STERKE PUBLIEKE DIENSTEN

Geen duurzame ontwikkeling zonder vrede

Een vreedzame wereld, waar iedereen gelukkig is, waardig leeft en zich kan ontplooiën. Dat is het ultieme doel van de Verenigde Naties. Maar heel wat regio's op onze planeet zijn verwikkeld inodelijke conflicten. En zelfs in de landen waar veiligheid de norm is, worden sommigen nog altijd geconfronteerd met uitbraken van geweld.

Geen duurzame ontwikkeling zonder een vreedzame samenleving. De redacteurs van de 16de van 17 duurzame doelstellingen hebben goed begrepen dat elke ontwikkeling van een regio nutteloos is en meteen zou afgestraft worden zonder een perspectief op vrede voor de inwoners.

«Gewapend geweld en onveiligheid hebben een verwoestend effect op de ontwikkeling van een land. Ze belemmeren de economische groei en veroorzaken vaak langdurig lijden onder de bevolking, generaties lang», zegt de VN. «Seksueel geweld, misdaad, uitbuiting en foltering zijn ook alomtegenwoordig in conflictgebieden of op plaatsen zonder rechtsstaat. Landen moeten maatregelen nemen om hun burgers die het meeste risico lopen te beschermen.»

STERKE INSTELLINGEN ZIJN BROODNODIG

Vrede en veiligheid voor iedereen

zijn alleen maar mogelijk in een context waarin de rechtsstaat de regel is. De redacteurs van de duurzame ontwikkelingsdoelstellingen roepen overheden en gemeenschappen op duurzame oplossingen te vinden voor conflicten en onveiligheid, via doeltreffende instellingen. «De versterking van de rechtsstaat en de bevordering van mensenrechten staan centraal in dit proces. Net als het reduceren van illegale wapenhandel en de versterking van de deelname van ontwikkelingslanden aan instellingen voor global governance», benadrukt de VN. En er is enorm veel werk aan de winkel. De internationale wapenhandel, bijvoorbeeld, werd in een rapport uit 2008 geschat op meer dan 1.200 miljard dollar (1.034 miljard euro) per jaar. Om maar te zeggen dat er nog veel moet gebeuren om te komen tot een vreedzame samenleving. De enige garantie voor een duurzame ontwikkeling.

AFP / E. Soteras

CIJFER

1.260.000.000.000.000.000

Corruptie, fraude, diefstal en belastingontduiking kosten de ontwikkelingslanden elk jaar zowat 1,26 triljoen dollar. Geld dat perfect zou gebruikt kunnen worden om alle mensen te helpen die moeten rondkomen met minder dan 1,25 dollar per dag.

Wat jij kan doen:

- › Laat je stem horen bij de verkiezingen.
- › Engageer je in een vereniging of vakbond.
- › Wees betrokken bij de besluitvorming in je land, maar verdedig je standpunten altijd vreedzaam.
- › Ga als vrijwilliger aan de slag in een lokale organisatie voor geweldloosheid
- › Trek elke week wat tijd uit om na te denken over je relaties met anderen.
- › Als je geweld tegen vrouwen ziet, zeg dan iets!
- › Organiseer of neem deel aan lokale evenementen, om de mensen in je omgeving beter te leren kennen in een ontspannen sfeer. Bijvoorbeeld tijdens een sportwedstrijd, een barbecue of een festival.

Koningin Mathilde verenigt bedrijven die betrokken zijn bij de SDG's

Koningin Mathilde (foto midden) heeft de bedrijfsleiders ontmoet die betrokken zijn bij de implementatie van de Sustainable Development Goals (SDG's). Tijdens deze derde ronde tafel, waar ook vice-premier en minister van Ontwikkelingssamenwerking Alexander De Croo (Open VLD) aanwezig was, benadrukte de koningin nogmaals het belang van het ambitieuze programma om duurzame ontwikkeling te integreren in de privésector. Bij de start van de SDG's werd koningin Mathilde door de VN benoemd als ambassadeur van deze SDG's,

Foto The Shift

wat betekent dat ze het duurzame ontwikkelingsprogramma van de VN zal promoten. De andere ambassadeurs zijn ondernemer Paul Polman, voetballer Lionel Messi en popster Shakira. ■

KORTE METTEN

«Vanuit België kunnen we invloed hebben op wat er elders gebeurt»

De Commissie Justitie en Vrede sensibiliseert de Belgen voor internationale problemen, zoals de link tussen grondstofwinning en conflicten. «De smartphone is een symbolisch voorbeeld dat alle consumenten aanspreekt», zegt Agathe Smyth, pleitbezorger van de organisatie.

Is het makkelijk om Belgen te sensibiliseren voor problemen aan de andere kant van de wereld?

«Er is een reële interesse en vraag naar informatie over conflicten in verafgelegen landen. Denk maar aan conflicten met betrekking tot de winning van grondstoffen. Sommige houden verband met de winning van mineralen, bijvoorbeeld in de DRC en Peru. Dat gaat elke Belgische consument aan, want die mineralen zitten in hun smartphones. Er is interesse voor die kwesties als we benadrukken dat wij de laatste schakel in de consumptieketen zijn.»

Hoe gaan jullie te werk?

«We sensibiliseren de burger via het verenigingsleven, universiteiten, scholen... Vorig jaar hebben we een honderdtal leerkrachten opgeleid over verschillende problematieken. Zo wordt de boodschap aan heel wat leerlingen doorgegeven. Wat betreft de impact van de grondstofwinning op de inwoners van de DRC of Peru, sporen we iedereen aan zichzelf de vraag te stellen of het nodig is zo vaak een nieuwe smartphone te kopen. We informeren hen over de opties om

Foto R. V.

een tweedehandstoestel te kopen, of over het bestaan van de FairPhone, een smartphone die de strijd aangaat tegen geprogrammeerde veroudering via de mogelijkheid bepaalde onderdelen te vervangen. Het feit dat er een alternatief bestaat, is een gelegenheid om jezelf in vraag te stellen.»

Hoe beïnvloedt dit de politiek?

«Onze inspanningen om consumenten te sensibiliseren, gaan gepaard met pleidooien bij de wetgevende macht. In het geval van de smartphones vragen we een wetgeving die de producenten meer transparantie oplegt. Die combinatie helpt om zaken geleidelijk aan te veranderen.»

(cg)

De SDG's

In 2015 namen de Verenigde Naties 17 Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals of SDG's) aan. De bedoeling is de wereld tegen 2030 op het spoor van de duurzame ontwikkeling te zetten, door economische, sociale en ecologische problemen aan te pakken. Iedere week zoomt Metro, als SDG Voice in 2018, in op een van die doelstellingen.

/// sdgs.be

DUURZAME
ONTWIKKELINGS
DOELSTELLINGEN

DOELSTELLING 17: PARTNERSCHAP OM DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN

Wat is er nodig voor duurzame ontwikkeling?

17 PARTNERSCHAP OM DOELSTELLINGEN TE BEREIKEN

De SDG's

In 2015 namen de Verenigde Naties 17 Duurzame ontwikkelingsdoelstellingen (Sustainable Development Goals of SDG's) aan. De bedoeling is de wereld tegen 2030 op het spoor van de duurzame ontwikkeling te zetten, door economische, sociale en ecologische problemen aan te pakken. Iedere week zoomt Metro, als SDG Voice in 2018, in op een van die doelstellingen.

/// sdgs.be

**DUURZAME
ONTWIKKELINGS
DOELSTELLINGEN**

AFP / B. Smialowski

De internationale gemeenschap wil tegen 2030 zeventien duurzame doelstellingen bereiken. Nummer zeventien somt de domeinen en sectoren op die dat mogelijk moeten maken.

De ontwikkelingshulp rondde in 2014 de kaap van 135 miljard dollar. Een recordbedrag, maar niet genoeg om armoede uit de wereld te helpen en de economie te lanceren van landen die dat nodig hebben. Volgens de VN kan de situatie alleen verbeteren met bijkomende financiële middelen. «Met name in ontwikkelingslanden zijn er directe buitenlandse investeringen nodig in sleutelsectoren zoals duurzame energie, infrastructuur en transport, en informatie- en communicatietechnologie», zegt de VN.

TOEGANG VERZEKEREN

Die privéfondsen moeten de toegang tot wetenschap, technologie en innovatie bevorderen, maar ook de ontwikkeling, overdracht en ver-

spreiding van milieuvriendelijke technologieën. Tot slot moeten ze het mogelijk maken om infrastructuur en transportnetwerken te creëren, duurzame energieën te veralgemenen en gezondheids- en onderwijssystemen te ondersteunen.

LIDSTATEN MOETEN ANTICIPEREN

Maar die oproep aan de privésector ontslaat de lidstaten natuurlijk niet van hun verantwoordelijkheden. Integendeel. Ze moeten actieplannen, een effectief fiscaal beleid en aangepaste wetten ontwikkelen. Daarvoor hebben ze doeltreffende instellingen nodig, en een administratie die in staat is om resultaten te boeken.

CIJFER

0,7%

De VN vraagt de ontwikkelde landen 0,7% van hun nationaal inkomen te besteden aan de hulp voor ontwikkelingslanden en tussen 0,15% en 0,20% aan de ondersteuning van de minst ontwikkelde landen. In 2017 zakte de Belgische hulp met 8,2% tot 0,45% van het bnp. Slechts vijf landen voldoen aan het engagement: Zweden (1,01%), Luxemburg (1%), Noorwegen (0,99%), Denemarken (0,72%) en het Verenigd Koninkrijk (0,7%).

KORTE METTEN

«Iedereen moet bijdragen aan het verwezenlijken van de SDG's in Afrika»

Er zijn serieus wat middelen nodig om alle duurzame ontwikkelingsdoelstellingen te verwezenlijken tegen 2030. «Iedereen moet aan tafel gaan zitten en samenwerken», zegt Jean-Yves Saliez, coördinator van de partnerschappen bij Enabel, het Belgisch ontwikkelingsagentschap.

Wat betekent deze SDG 17 voor een ontwikkelingsagentschap?

«De behoeften om de SDG's te realiseren, zijn enorm. Zowel op het vlak van financiering als van beschikbare competenties. We moeten alle mogelijke sectoren mobiliseren en laten samenwerken. Daarvoor hebben we het geld en de ervaring van de privésector nodig. Op zoek gaan naar nieuwe middelen bij alle actoren maakt deel uit van de missie van ons agentschap. We hebben met andere woorden meer partnerships nodig.»

In hoeverre kan de privésector zijn steentje bijdragen om de SDG's te verwezenlijken?

«Ik neem de verzekeringssector als voorbeeld. Een kleine boer in Afrika die een lening wil om zijn boerderij te verbeteren, heeft een inkomensgarantie nodig. De verzekeringssector is nauwelijks ontwikkeld in Afrika. Een samenwerking tussen een ontwikkelingsagentschap, dat veel ervaring heeft met het werken in fragiele contexten, en een privéverzeke-

Foto Pexels

raar is in dit geval heel nuttig. Het is maar één voorbeeld van hoe een ontwikkelingsagentschap de privésector kan betrekken bij het realiseren van de SDG's.»

SDG 17 vraagt ook dat we de krachten bundelen om nieuwe technologieën te ontwikkelen.

«De digitale wereld kan veel betekenen voor de ontwikkeling. Er zijn al toepassingen die hun nut op kleine schaal bewezen hebben voor het verwezenlijken van de SDG's in Afrika. Daarom lanceren we nu 'Wehubit', een vijfjarig programma om digitale initiatieven in Afrika te ondersteunen. Afrika is een creatief continent op dat vlak. Het oude Europa behoort misschien niet tot de top, maar kan die innovaties wel helpen floreren. Ook dat is een voorbeeld van de meerwaarde van partnerships. Deze algemene trend is zeer bemoedigend.» (cg)

Wat kan jij doen?

➤ Stimuleer meer maatschappelijk verantwoord ondernemen voor duurzame ontwikkelingsprojecten in ontwikkelingslanden.

➤ Spoor scholen aan om ook teamwerk te verrichten buiten de klas, in lokale gemeenschappen.

➤ Toon de kracht van partnerships via documentaires over 'success stories'.

➤ Werk samen met organisaties die financiering nodig hebben, in domeinen die je nauw aan het hart liggen.

➤ Wees duidelijk, precies en creatief over je sociale doelen.

Foto R. V.

➤ Teamwerk thuis: organiseer activiteiten met iedereen van je gezin.